

OBČINA DOBJE

Številka: 842-0004/2018

Datum: 5. 2. 2018

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POTRESU ZA OBČINO DOBJE

Verzija 2.0

	ORGAN	DATUM	PODPIS
Izdelal/skrbnik	Občina Dobje Občinska uprava	januar 2018 MP:	 _____ Lidija ČADEJ
Odobril	POVELJNIK CIVILNE ZAŠČITE OBČINE DOBJE	Številka.: _____ datum: _____	_____ POVELJNIK CZ Branko BEZGOVŠEK
Sprejel	OBČINA DOBJE ŽUPAN	 MP:	 _____ Franc LESKOVŠEK ŽUPAN

VSEBINA

1	POTRES	5
1.1	Uvod	5
1.2	Potresna nevarnost v občini Dobje	5
1.3	Verjetnost nastanka verižne nesreče	7
2	OBSEG NAČRTOVANJA	8
2.1	Temeljne ravni načrtovanja	8
2.2	Načela zaščite, reševanja in pomoči	8
3	ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	9
3.1	Temeljne podmene načrta.....	9
3.1.1	Zamisel izvedbe zaščite in reševanja	9
3.1.2	Koncept odziva ob potresu	10
3.2	Uporaba Načrta.....	11
4	SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA.....	12
4.1	Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti.....	12
4.1.1	Občina	12
4.1.2	Občinske sile za zaščito in reševanje	12
4.2	Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta	13
4.2.1	Materialno-tehnična sredstva:	13
4.2.2	Finančna sredstva za izvajanje načrta	14
5	OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	15
5.1	Obveščanje ob potresu.....	15
5.1.1	Obveščanje in informiranje pristojnih organov.....	16
5.1.2	Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju in javnosti	16
5.2	Alarmiranje	17
6	AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	19
6.1	Aktiviranje organov vodenja in njihovih strokovnih služb	19
6.2	Aktiviranje občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč	19
6.3	Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih	20
7	UPRAVLJANJE IN VODENJE	22

7.1	Organi in njihove naloge	22
7.1.1	Župan:.....	22
7.1.2	Občinska uprava:.....	22
7.1.3	Poveljnik Civilne zaščite občine	22
7.1.4	Štab Civilne zaščite občine.....	23
7.1.5	Državni in drugi organi v občini:	23
	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Center za socialno delo Šentjur	23
7.1.6	Nevladne organizacije	24
7.2	Operativno vodenje.....	24
7.3	Organizacija zvez	25
8	UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	27
8.1	Ukrepi zaščite in reševanja	27
8.1.1	Urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi ob potresu.....	28
8.1.2	Evakuacija	31
8.1.3	Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev	32
8.1.4	Radiološka, kemijska in biološka zaščita	33
8.1.5	Zaščita kulturne dediščine	35
8.2	Naloge zaščite, reševanja in pomoči.....	36
8.2.1	Prva pomoč in nujna medicinska pomoč.....	36
8.2.2	Identifikacija mrtvih	37
8.2.3	Psihološka pomoč.....	38
8.2.4	Prva veterinarska pomoč	38
8.2.5	Reševanje iz ruševin.....	39
8.2.6	Gašenje in reševanje ob požarih.....	41
8.2.7	Iskanje pogrešanih oseb	41
8.2.8	Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje	42
9	OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	43
10	OCENJEVANJE ŠKODE	45
11	RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV.....	46
11.1	Pomen pojmov	46
12	VIRI IN LITERATURA	49
13	SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	50

13.1	Priloge.....	50
13.2	Dodatek.....	51

KAZALO SLIK

<i>Slika 3-1: Koncept odziva ob potresu</i>	<i>11</i>
<i>Slika 5-1: Lokacija potresne opazovalnice DOBS</i>	<i>15</i>
<i>Slika 5-2: Shema obveščanja pristojnih organov in javnosti s strani občine ob potresu</i>	<i>16</i>
<i>Slika 6-1: Pregled občinskih sil v Občini Dobje</i>	<i>20</i>
<i>Slika 7-1: Shema vodenja sistema zaščite in reševanja na ravni občine</i>	<i>24</i>
<i>Slika 8-1: Izvajanje zaščitno-reševalnih ukrepov ob močnem in rušilnem potresu</i>	<i>27</i>
<i>Slika 8-2: Diagram poteka aktivnosti.....</i>	<i>28</i>
<i>Slika 8-3: Enofazni pristop k ocenjevanju uporabnosti stavb po potresu.....</i>	<i>30</i>
<i>Slika 8-4: Diagram poteka evakuacije</i>	<i>31</i>
<i>Slika 8-5: Diagram poteka aktivnosti pri pripravi namestitvenih zmogljivosti</i>	<i>32</i>
<i>Slika 8-6: Diagram poteka aktivnosti pri pregledu virov nevarnih snovi.....</i>	<i>34</i>
<i>Slika 8-7: Diagram poteka aktivnosti pri pregledu stanja kulturne dediščine.....</i>	<i>35</i>
<i>Slika 8-8: Diagram poteka aktivnosti pri prijavi poškodbe, nesreče ali bolezni</i>	<i>36</i>
<i>Slika 8-9: Diagram poteka aktivnosti pri zbiranju in prevozu trupel ponesrečenih.....</i>	<i>37</i>
<i>Slika 8-10: Diagram poteka aktivnosti pri zbiranju podatkov o posledicah.....</i>	<i>39</i>
<i>Slika 8-11: Diagram poteka aktivnosti pri zbiranju podatkov o poškodovanih objektih.....</i>	<i>39</i>
<i>Slika 8-12: Diagram poteka aktivnosti pri obveščanju ob požarih.....</i>	<i>41</i>
<i>Slika 9-1: Diagram poteka dejavnosti pri obveščanju prebivalcev o posledicah in razmerah na prizadetem območju</i>	<i>43</i>

PREGLEDNICE

<i>Preglednica 1.1: Razredi in stopnje ogroženosti</i>	<i>6</i>
<i>Preglednica 1.2: Kriteriji za razvrstitev občin v razrede ogroženosti ob potresu</i>	<i>6</i>
<i>Preglednica 1.3: Razvrstitev občin v razred ogroženosti ob potresu in število prebivalcev občin, ki živijo na območjih posamezne potresne intenzitete.....</i>	<i>7</i>
<i>Preglednica 8.1: Klasifikacija uporabnosti objektov</i>	<i>29</i>

1 POTRES

1.1 Uvod

Občinski načrt zaščite in reševanja ob potresu občine Dobje je izdelan na podlagi in v skladu z temeljnim načrtom (državni – verzija 3.0, z dne 20. 2. 2014) in Regijskim načrtom ZIR ob potresu verzija 3.0 za območje Zahodno Štajerske regije.

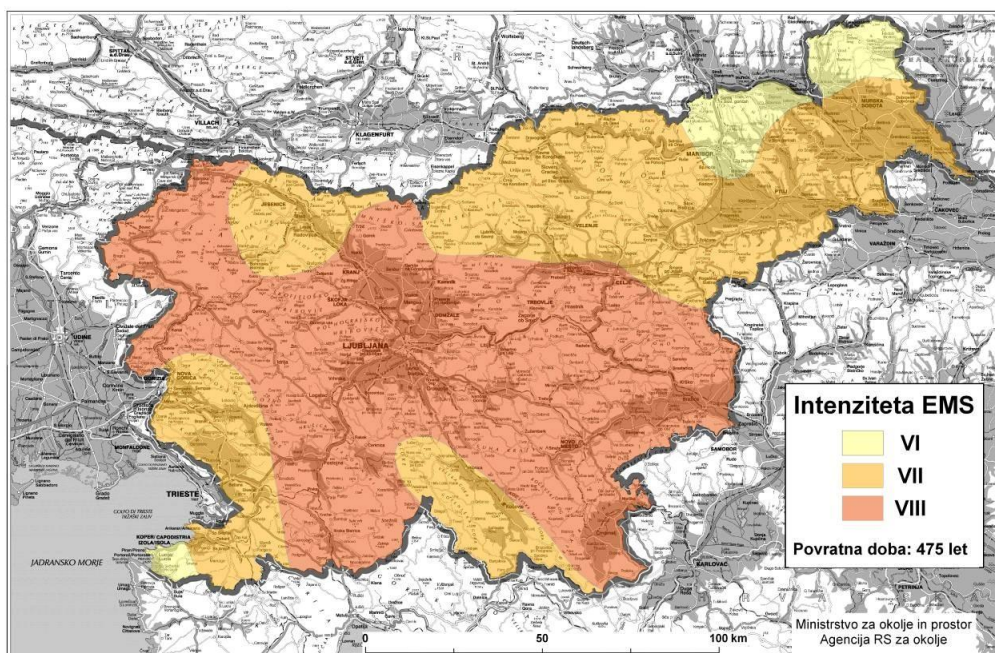
Izdelan je na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS, št. 51/06 in 97/10) in usklajen z Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list. RS, št. 24/12n in 78/16) ter drugimi predpisi. Načrt temelji na občinski oceni ogroženosti v primeru potresa in predlogih za zaščito, reševanje in pomoč, ki izhajajo iz te ocene.

Potres je v skladu z zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami naravna nesreča. Opredeljena je kot seizmično delovanje tal in nastane ob nenadni sprostitvi nakopičenih tektonskih napetosti v Zemljini skorji ali zgornjem delu zemeljskega plašča. Medtem ko litosferske plošče trkajo med seboj in ob tem spreminjajo obliko, nastajajo ogromni pritiski. Občasno se energija teh pritiskov sprosti in rezultat te sprostitve je nenadni siloviti potres. Potresa ne moremo napovedati, ni mogoče vnaprej oceniti njegovega obsega, moči in škode, ki jo bo povzročil, predvidimo lahko le območja, kjer se lahko pojavi.

1.2 Potresna nevarnost v občini Dobje

Glede na karto potresne intenzitete s povratno dobo 475 let (slika 1-1) se lahko na območju občine Dobje pričakuje potres z učinki VIII stopnje po evropski makroseizmični lestvici (EMS) (preglednica 1.1).

Za učinke potresa te stopnje je značilno, da mnogi ljudje s težavo lovijo ravnotežje. Pojavijo se velike razpoke na stenah mnogih stavb. Pri posameznih dobro grajenih navadnih stavbah se porušijo stene, slabo grajene stavbe se lahko porušijo.

Slika 1-1: Intenziteta (EMS-98) za uporabo v sistemu zaščite in reševanja

Vir: http://www.arso.gov.si/potresi/potresna%20nevarnost/intenzitete_potresov.html.

Glede na karto potresne intenzitete in števila prebivalcev na posameznih območjih državna ocena potresne ogroženosti slovenske občine razvršča v pet razredov ogroženosti ob potresu.

Preglednica 1.1: Razredi in stopnje ogroženosti

Razred ogroženosti	Stopnja ogroženosti
1	Majhna
2	Srednja
3	Velika
4	Zelo velika 1
5	Zelo velika 2

Vir: Ocena potresne ogroženosti RS, 2013.

Občine so v razrede ogroženosti razvrščene po naslednjih kriterijih:

Preglednica 1.2: Kriteriji za razvrstitev občin v razrede ogroženosti ob potresu

1.razred ogroženosti	2.razred ogroženosti	3.razred ogroženosti	4.razred ogroženosti	5.razred ogroženosti
Vsi prebivalci občine na območju V po EMS ali manj	Vsi prebivalci občine na območju VI po EMS	Vsi prebivalci ali del prebivalcev občine na območju VII po EMS in nič prebivalcev na območju VIII po EMS	Vsi prebivalci ali del prebivalcev občine (vendar manj kot 9000) na območju	Vsi prebivalci ali del prebivalcev občine (vendar več kot 9000) na območju

Vir: Ocena potresne ogroženosti RS, 2013.

Preglednica 1.3: Razvrstitev občin v razred ogroženosti ob potresu in število prebivalcev občin, ki živijo na območjih posamezne potresne intenzitete

OBČINA	ŠTEVILO PREBIVALCEV				RAZRED OGROŽENOSTI
	Območje VI po EMS	Območje VII po EMS	Območje VIII po EMS	SKUPNO število prebivalcev	OBČINE
Bistrica ob Sotli			1.443	1.443	4
Dobje			1.002	1.002	4
Podčetrtek		1.693	1.583	3.276	4
Rogaška Slatina		10.517		10.517	3
Šentjur		13.034	5.546	18.580	4
Šmarje pri Jelšah		9.721	33	9.754	4

Vir: Ocena potresne ogroženosti RS, 2013.

Občina Dobje glede na ogroženost ob potresu sodi v **razred 4, kjer je stopnja ogroženosti zelo velika 1.**

1.3 Verjetnost nastanka verižne nesreče

Potres pogosto spremljajo številne verižne nesreče, katerih škoda praviloma presega neposredno škodo zaradi potresa. Potres lahko spremljajo predvsem verižne nesreče, kot so:

- požari in eksplozije,
- nesreče z nevarnimi snovmi,
- plazovi, podori in poplave,
- bolezni ljudi in živali.

Ob verižni nesreči, ki je posledica potresa, poteka ukrepanje skladno z dokumenti zaščite in reševanja glede na nesrečo (poplave, nalezljive bolezni pri ljudeh, požari itn.).

2 OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Temeljne ravni načrtovanja

Temeljni načrt zaščite in reševanja (ZIR) ob potresu je državni načrt. Državni načrt zaščite in reševanja ob potresu je izdelan za potres intenzitete VIII EMS ali višje stopnje po evropski potresni lestvici EMS-98 (v nadaljevanju potres intenzitete VIII EMS ali višje stopnje).

Občina Dobje načrtuje ukrepe ob potresu kot naravno nesrečo na območju občine Dobje. Z načrtom se urejajo ukrepi in dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč ter zagotavljajo osnovni pogoji za življenje, ki so v občinski pristojnosti.

Občina svoj načrt ZIR ob potresu uskladi s temeljnim načrtom in načrtom ZIR ob potresu v Zahodno - Štajerski regiji.

2.2 Načela zaščite, reševanja in pomoči

Zaščita, reševanje in pomoč ob potresu se organizirajo v skladu z naslednjimi načeli:

Zaščita, reševanje in pomoč se ob potresu organizirajo skladno z načeli, ki jih določa Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, in sicer:

- Vsakdo ima pravico do varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- Ob naravni in drugi nesreči imata zaščita ter reševanje človeških življenj prednost pred vsemi drugimi zaščitnimi in reševalnimi aktivnostmi.
- Ob naravni in drugi nesreči je vsakdo dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih.
- Podatki o nevarnostih ter o dejavnostih državnih organov, lokalnih skupnosti in drugih izvajalcev nalog varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so javni.
- Država in lokalna skupnost morata zagotoviti, da je prebivalstvo na območju, ki bi ga lahko prizadela naravna ali druga nesreča, obveščeno o nevarnostih.
- Država in lokalna skupnost pri zagotavljanju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, v skladu s svojimi pristojnostmi, prednostno organizirata izvajanje preventivnih ukrepov.
- Vsaka fizična in pravna oseba je v skladu z zakonom odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- Lokalna skupnost uporabi za zaščito, reševanje in pomoč ob naravni ali drugi nesreči najprej svoje sile in sredstva.
- V primerih, ko zaradi velikega obsega nesreče oziroma ogroženosti, sile in sredstva lokalne skupnosti niso zadostna ali niso zagotovljena med sosednjimi lokalnimi skupnostmi, država zagotavlja uporabo sil in sredstev iz širšega območja.
- Vojsko in obrambna sredstva je mogoče uporabiti za zaščito, reševanje in pomoč, če razpoložljive sile in sredstva ne zadoščajo za nujno reševanje ter pomoč in če vojska ni nujno potrebna pri opravljanju obrambnih nalog

3 ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.1 Temeljne podmene načrta

3.1.1 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja

- Občinski načrt je izdelan za primer potresa intenzitet VI in višje stopnje po EMS, ki prizadene območje občine Dobje. Občina Dobje leži na seizmološkem območju VIII stopnje po evropski merski lestvici (EMS), kar pomeni, da obstaja 90% verjetnost, da na njenem območju v 50 letih ne bo hujšega potresa od VIII stopnje po Evropski merski lestvici (EMS).
- Varstvo in pomoč ob potresu na občinskem nivoju zagotavlja Občina Dobje, podjetja, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito, reševanje in pomoč (in so navedene v tem načrtu) in pa v okviru svojih pravic in dolžnosti prebivalci kot posamezniki, prebivalci, prostovoljno organizirani v društvih in drugih nevladnih organizacijah, ki se ukvarjajo z zaščito in reševanjem (prostovoljna gasilska društva, Območno združenje RK Dobje, Slovenski Karitas).
- Varnost prebivalcev ob potresu ni odvisna samo od potresne ranljivosti zgradb, v katerih prebivajo, temveč tudi od potresne ranljivosti drugih zgradb. Prebivalci namreč veliko časa preživijo v vrtcih, šolah, na delovnih mestih, v domovih za ostarele, bolnišnicah. Skladno z Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, številka 24/12) morajo načrte zaščite in reševanja izdelati tudi organizacije, ki opravljajo vzgojno-izobraževalno, socialno, zdravstveno ali drugo dejavnost, ki obsega tudi oskrbo ali varovanje 30 ali več oseb, če so na potresno ogroženem območju in načrtujejo izvedbo potrebnih zaščitnih ukrepov ter nalog ZRP skladno z občinskimi in regijskimi načrti zaščite in reševanja ter načrti dejavnosti.
- Življenja ljudi so po potresu ogrožena zaradi poškodb objektov in naprav, namenjenih proizvodnji, predelavi, uporabi, prevozu, pretovarjanju, skladiščenju in odstranjevanju nevarnih snovi (strupene, vnetljive, eksplozivne, oksidacijske), zaradi pojava radioaktivnih snovi v okolju (kontaminacija okolja), poškodb ali porušitve visokih pregrad na vodnih zbiralnikih, porušitve mostov in druge prometne infrastrukture ter poškodb na električnih, plinskih in drugih napeljavah ipd. V občinskem načrtu zaščite in reševanja se določijo organizacije, katerih dejavnost lahko pomeni nevarnost za nastanek nesreče in morajo pri izdelavi načrtov zaščite in reševanja upoštevati mogoče verižne nesreče.
- Prebivalci na potresno ogroženem območju morajo biti pravočasno in objektivno obveščeni o pričakovanih nevarnostih potresa, njihovih posledicah, načrtih in ukrepih za zmanjšanje

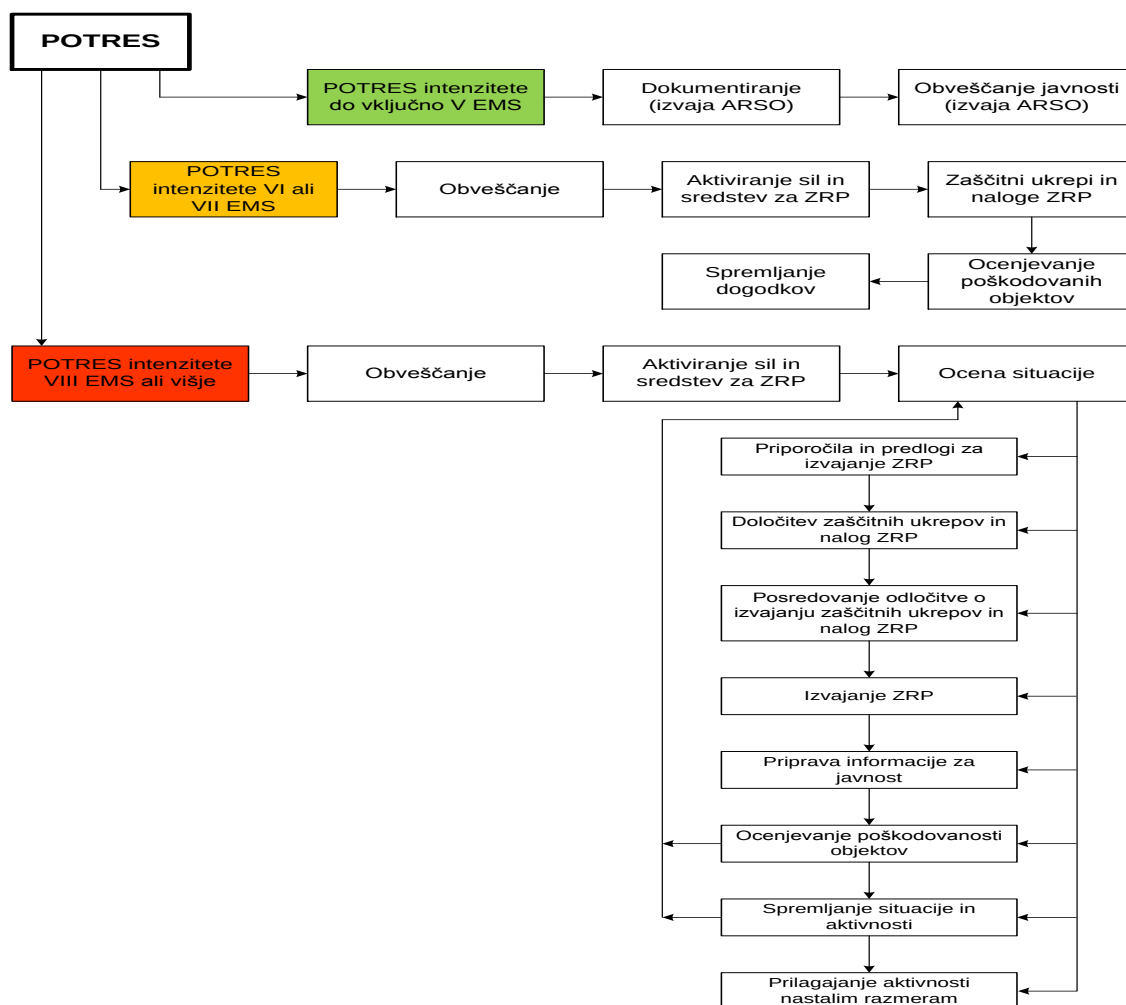
in odpravo posledic ter o ravnanju ob potresu. Občina v ta namen izdela načrt informiranja javnosti.

- Za učinkovito ukrepanje ob potresih je potrebno takojšnje aktiviranje osrednje gasilske enote in vseh ostalih enot PGD v občini. Dodatne sile za pomoč pri intervenciji zahteva poveljnik – vodja intervencije. Takoj po dogodku je potrebno obvestiti župana in na delovno dolžnost vpoklicati vse zaposlene v občinski upravi. Takoj pričeti z zbiranjem podatkov o posledicah potresa. Občinska uprava nudi pomoč pri vpoklicu sil za zaščito, reševanje in pomoč.
- Če lokalni viri na prizadetem območju ne zadoščajo za učinkovito zaščito, reševanje in pomoč, lahko skladno z načeli postopnosti zaprosijo za pomoč sosednje občine, Zahodno Štajersko regijo oziroma državo.
- Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob potresu obsega nujno zdravstveno oskrbo ljudi in živali, nastanitev in oskrbo s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami, oskrbo z električno energijo, zagotavljanje nujnih prometnih povezav in nujne komunalne infrastrukturo.

3.1.2 Koncept odziva ob potresu

Koncept odziva ob potresu temelji na posledicah, ki jih povzroči potres na ljudeh, naravi in objektih. Klasifikacijo potresa (po evropski potresni lestvici) in epicenter potresa določi Agencija RS za okolje, Urad za seizmologijo in geologijo.

- **POTRES intenzitete do vključno V stopnje po evropski potresni lestvici EMS:** ljudje zaznajo potres, ne povzroči pa poškodb na objektih. Urad za seizmologijo in geologijo dokumentira potres in obvesti javnost o vsakem potresu, ki ga s svojimi čutili lahko zaznajo prebivalci na območju Zahodno Štajerske.
- **POTRES intenzitete VI ali VII stopnje po evropski potresni lestvici EMS:** poškodbe na objektih.
- **POTRES intenzitete VIII EMS ali višje stopnje po evropski potresni lestvici EMS:** poškodbe in mogoče smrtne žrtve pri ljudeh, močne poškodbe ali rušenje objektov.

Slika 3-1: Koncept odziva ob potresu

Vir: Načrt ZiR ob potresu v Zahodno Štajerski, 2015, str. 16.

3.2 Uporaba Načrta

Načrt zaščite in reševanja ob potresu za občino Dobje se aktivira, ko pride do potresa intenzitete VI EMS ali višje na območju občine Dobje.

Odločitev o uporabi občinskega načrta sprejme poveljnik Civilne zaščite občine Dobje.

D - 10	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
---------------	---

4 SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti

4.1.1 Občina

- Župan in občinska uprava

P - 2	Podatki o odgovornih osebah v organu za CZ
P - 4	Podatki o občinskih organih, službah in enotah CZ

Za reševanje ob potresih so na volj vse občinske službe.

D - 2	Načrt dejavnosti občine Dobje ob naravnih in drugih nesrečah
--------------	--

4.1.2 Občinske sile za zaščito in reševanje

Organi Civilne zaščite (CZ):

- poveljnik CZ
- namestnik poveljnika CZ
- štab CZ

Enote in službe CZ:

- Služba za informacijsko podporo
- Ekipa za izvidovanje
- Tehnično reševalna enota

P - 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P - 4	Podatki o občinskih organih, službah in enotah CZ
P - 42	Ekipa prve pomoči CZ Dobje

Enote prostovoljnih gasilskih društev v občini Dobje:

- PGD Dobje

P - 34		Podatki o gasilski enoti - PGD Dobje
---------------	--	--------------------------------------

Javne in zasebne službe pomembne za zaščito, reševanje in pomoč:

- Veterinarska postaja Šentjur,
- Veterina Jagodič,
- Javno komunalno podjetje Šentjur,
- Simbio d.o.o. Celje,

- Javni zavod zdravstveni dom Šentjur, zdravstvena postaja Planina,
- Center za socialno delo Šentjur,
- cestna služba (VOC),
- Elektro Celje,
- Pošta Slovenije,
- Policijska postaja Šentjur.

P - 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P - 26	Pregled centrov za socialno delo
P - 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P - 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P - 29	Pregled veterinarskih organizacij

V reševanje ob potresu se po potrebi vključijo tudi podjetja, s katerimi ima občina Dobje sklenjeno pogodbo za opravljanje del.

P - 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
---------------	---

Pomoč prizadetim prebivalcem ob potresu nudijo tudi Rdeči križ Slovenije - Območno združenje Šentjur, OO RK Dobje, Slovenski Karitas in druge humanitarne organizacije ter društva.

P - 25	Pregled človekoljubnih organizacij
---------------	------------------------------------

4.2 Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta

4.2.1 Materialno-tehnična sredstva:

- zaščitno in reševalno opremo ter orodje (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, opremo, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci),
- materialna sredstva za ZRP iz državnih rezerv,
- sredstva pomoči (živila, pitna voda, zdravila in drugi predmeti in sredstva, ki so namenjena brezplačni razdelitvi ogroženim prebivalcem),
- drugo.

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči se načrtujejo obstoječa sredstva, ki se zagotavljajo na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč. Za reševanje ob potresu so na razpolago materialno tehnična sredstva PGD, CZ, javnih organizacij, zavodov in pogodbenih izvajalcev del. Materialno tehnična sredstva s

katerimi razpolaga občina zadostujejo za zaščito, reševanje in pomoč v občini. O pripravljenosti in aktiviranju sredstev iz popisa za potrebe občinskih enot in služb CZ ter drugih sil zaščite, reševanja in pomoči, odloča poveljnik CZ Občine Dobje.

Za sredstva pomoči kot so živila, zdravila in drugi predmeti oziroma sredstva, ki se brezplačno razdelijo ogroženim prebivalcem se načrtuje, da jih bodo zbrale humanitarne organizacije, s pitno vodo pa oskrbovala gasilska društva.

4.2.2 Finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva se načrtujejo za:

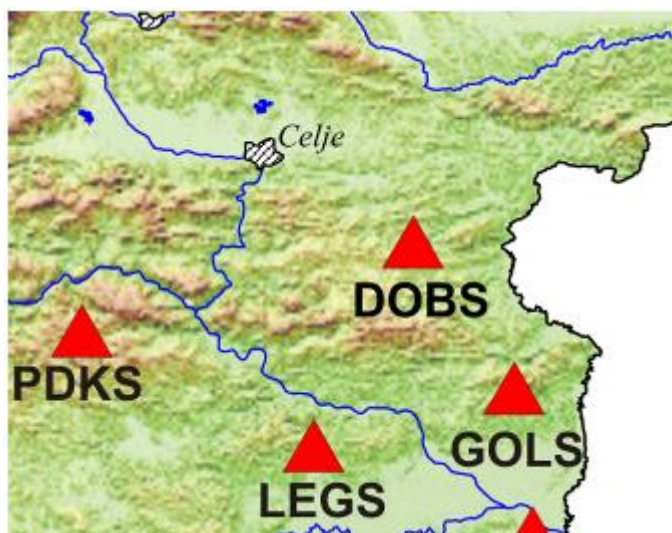
- stroške operativnega delovanja (povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in druge sile za ZRP),
- stroške dodatnega vzdrževanja in servisiranja uporabljene opreme,
- stroške usposabljanja enot in služb,
- materialne stroške (prevozne stroške, storitve, prehrana, ipd.).

Finančna sredstva za izvajanje posameznih aktivnosti zaščite, reševanja in pomoči ob potresu so zagotovljena v proračunu Občine Dobje, prav tako pa se v te namene lahko uporabljajo sredstva rezervnega sklada Občine Dobje.

5 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

Opazovanje potresne aktivnosti na celotnem območju RS izvaja Agencija RS za okolje – Urad za seizmologijo s stalnim spremljanjem in proučevanjem potresne aktivnosti.

K opazovanju potresne aktivnosti največ pripomore mreža potresnih opazovalnic. Občini Dobje najbližja državna opazovalnica se nahaja na Dobrini (DOBS) v Posavskem hribovju.

Slika 5-1: Lokacija potresne opazovalnice DOBS

Vir: Agencija za okolje – Urad za seizmologijo, 2010.

Prve zanesljive podatke o potresu v RS je mogoče dobiti v petnajstih minutah do ene ure. Regijski center za obveščanje Celje (ReCO) obvestilo o potresu prejme od Centra za obveščanje Republike Slovenije (CORS) ali od občanov.

5.1 Obveščanje ob potresu

ARSO o vsakem potresu obvešča CORS, le-ta obvešča ReCO Celje šele ob potresu VI ali višje stopnje EMS.

Prvo obvestilo o potresu mora vsebovati podatke o:

- času nastanka potresa,
- nadžarišču potresa,
- magnitudi potresa,
- preliminarno ocenjeni intenziteti potresa po evropski potresni lestvici EMS,
- območju, ki ga je prizadel potres.

5.1.1 Obveščanje in informiranje pristojnih organov

Na podlagi obvestil iz terena ReCO Celje o močnejšem potresu (od VI stopnje po EMS) obvesti župana, poveljnika CZ občine Dobje in gasilskega poveljnika občine – PGD Dobje.

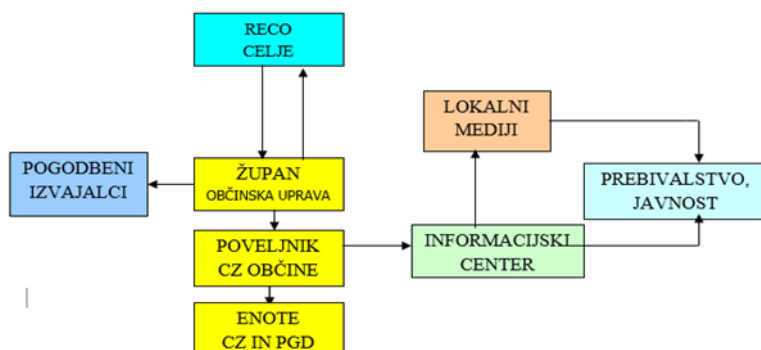
Ob potresu v občini Dobje župan oziroma od njega pooblaščen oseba v najkrajšem možnem času ReCO Celje sporoči prvo oceno stanja po potresu.

Po potresu v občini Dobje župan oziroma od njega pooblaščen oseba takoj ko je mogoče v ReCO na posebnem obrazcu poroča o prvih posledicah potresa, o njegovem obsegu, številu poškodovanih in mrtvih ljudi in živali, porušeni objektih, poškodovani infrastrukturi ter o verižnih nesrečah, ki so nastale kot posledica potresa.

Za sprotno obveščanje organov lokalne skupnosti in državnih organov v regiji, ki ga je prizadel potres, ReCO Celje pripravlja dnevne in izredne informativne biltene o stanju na prizadetem območju, sprejetih ukrepih in izvajanju aktivnosti ZRP.

Vsi postopki obveščanja javnosti potekajo neposredno v komunikaciji med Občino Dobje in mediji.

P - 15	Podatki o odgovornih osebah v občini, ki se jih obvešča o nesreči
D - 4	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskega centra

Slika 5-2: Shema obveščanja pristojnih organov in javnosti s strani občine ob potresu

Vir: lasten, 2018.

5.1.2 Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju in javnosti

Za obveščanje prebivalcev o stanju na prizadetem območju je pristojna Občina Dobje, odgovorni pa poveljnik CZ občine in vodje intervencij. Informacije o razmerah na prizadetem

območju občine se posredujejo preko lokalnih medijev (Radio Štajerski val, Radio Rogla, Kozjansko.info, Oko ...).

P - 18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov, ki se jih obvešča o nesreči
---------------	--

Občina prek osrednjih in lokalnih medijev in na druge krajevno običajne načine prebivalce obvešča o razmerah na prizadetem območju, izvajanju osebne in vzajemne zaščite ter o izvajanju zaščitnih ukrepov in nalog ZRP. Navodila ogroženim prebivalcem o zaščitnih ukrepih so odvisna od nevarnosti.

Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti.

Prebivalce se lahko o preteči nevarnosti verižnih nesreč ob potresu opozori tudi z znakom sirene. Za dodatne informacije o posledicah nesreče ter dajanju napotkov prebivalcem občina lahko objavi posebno telefonsko številko oziroma po potrebi organizira informacijski center.

D - 4	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskega centra	
P - 37		Telefonska številka, na kateri lahko občani dobijo informacijo o nesreči

Župan oziroma strokovna služba usklajuje in organizira informacijsko dejavnost ter skupaj s poveljnikom CZ občine:

- organizira in vodi tiskovno središče;
- organizira in vodi novinarske konference.

5.2 Alarmiranje

Alarmiranje se izvaja ob potresu na naseljenem območju, ko so zaradi rušenj oziroma zaradi nastanka verižne reakcije ogrožena življenja ljudi, oziroma je potrebno pričeti z izvajanjem določenih zaščitnih ukrepov.

Alarmiranje prebivalstva izvedejo pripadniki informacijskega centra – služba za podporo CZ na zahtevo:

- poveljnika CZ ZŠR oziroma v primeru odsotnosti njegovega namestnika,
- vodje Izpostave URSZR Celje,
- odgovorne osebe v občini in poveljnika CZ občine.

Proži se znak NEPOSREDNA NEVARNOST, ki mu sledi obvestilo o izvajanju zaščitnih ukrepov za prebivalce na ogroženem območju, preko radia, TV, spletne strani občine ali na druge predvidene načine.

Navodila za izvajanje ukrepov so:

- Navodilo prebivalcem o ukrepih za preprečevanje epidemij,
- Navodilo prebivalcem za izvajanje evakuacije,
- Navodilo za uporabo pitne vode in dezinfekcije,
- Navodilo prebivalcem za ravnanje ob potresu.

	D – 3/9	Navodilo – kako ravnamo pred, med in po potresu
	D – 3/15	Navodilo - kako zagotoviti prvo psihološko pomoč
	D – 3/16	Navodilo - kako zagotoviti varno pitno vodo
	D – 3/17	Navodilo - nujna zaloga hrane
P - 36		Znaki za alarmiranje ob nevarnosti naravnih in drugih nesreč

6 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1 Aktiviranje organov vodenja in njihovih strokovnih služb

Po obvestilu in prvih poročilih o posledicah potresa intenzitete VI EMS in višje stopnje na območju občine Dobje poveljnik CZ občine presodi trenutne razmere in oceni situacijo. Na podlagi razsežnosti in posledic potresa aktivira župana (ta aktivira občinsko upravo) ter sprejme odločitve o aktiviranju občinskega načrta ZiR ob potresu, kar pomeni aktiviranje sil in sredstev za ZRP.

Poveljnik CZ občine aktivira/skliče:

1. Člane občinskega štaba CZ;
2. Odgovorne osebe občine:
 - skrbnika občinskega načrta ZIR ob potresu,
4. Pripadnike CZ službe za podporo ter druge sile za ZIR;
5. Pogodbene izvajalce del;
6. Komisijo za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah;
7. Ostale po nalogu pristojnih oziroma odgovornih oseb.

P - 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P - 2	Podatki o odgovornih osebah v Organu za CZ
P - 3	Pregled občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč
P - 4	Podatki o občinskih organih, službah in enotah CZ
P - 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnost pomembno za ZRP
P - 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju

6.2 Aktiviranje občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč

Aktiviranje obsega postopke in aktivnosti, s katerimi se sile za zaščito, reševanje in pomoč vpokličejo in organizirajo vključno za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči. O pripravljenosti in aktiviranju občinskih sil za ZRP odloča poveljnik CZ občine Dobje:

- Ob potresih se aktivirajo vse enote PGD na celotnem območju občine.
- Za tem se na zahtevo vodje intervencij aktivirajo še dodatne enote PGD iz občine in izven občine.
- Po potrebi in odredbi župana se aktivirajo tudi potrebne enote in službe CZ.
- Po potrebi se aktivirajo tudi druge javne službe in pogodbeni izvajalci.

Enote CZ se aktivirajo telefonsko in s splošnim javnim pozivom preko sredstev javnega obveščanja.

P - 35	Pregled lokacij siren in oseb s telefoni za vklop siren
P - 4	Podatki o občinskih organih, službah in enotah CZ
P - 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnost pomembno za ZRP
P - 11	Pregled gasilske enote s podatki o poveljniku in namestniku poveljnika in pregled okoliških gasilskih enot s podatki o poveljniku in namestniku poveljnika
P - 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P - 23	Pregled lokacij, načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P - 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P - 34	Podatki o gasilski enoti

Slika 6-1: Pregled občinskih sil v Občini Dobje

Vir: Lasten, 2018.

Pozivanje pripadnikov CZ občine in drugih občinskih sil za izvajanje nalog ZRP, izvede občinska uprava oziroma Skupna služba za civilno zaščito in požarno varnost. Omenjena služba izvede tudi vse zadeve v zvezi z nadomestilom plač in povračila strokov, ki jih imajo pripadniki pri opravljanju dolžnosti v CZ oziroma pri zaščiti, pomoči in reševanju. Vse stroške v zvezi s pripravljenostjo in delovanjem teh sil na prizadetem območju krije Občina Dobje.

6.3 Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih

Pri zagotavljanju pomoči prizadetim prebivalcem oziroma občini velja načelo postopnosti. Občina mora najprej porabiti lastna materialne in finančna sredstva, ki so na razpolago, nato pa za pomoč prosi regijo oziroma državo.

Državna materialna pomoč za katero zaprosi občina preko regije pri odpravljanju posledic potresa obsega:

- posredovanje pri zagotavljanju specialne opreme, ki jo na območju občine ni mogoče dobiti (gradbena mehanizacija, električni agregati, naprave za prečiščevanje vode ipd.),
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi,
- pomoč v hrani, pitni vodi, zdravilih, obleki, obutvi ipd.,
- pomoč v sredstvih za začasno nastanitev in oskrbo ljudi, ki so ostali brez strehe in
- za pomoč v finančnih sredstvih, ki jih občina potrebuje za financiranje ukrepov in nalog pri zagotavljanju osnovnih pogojev za življenje.

O uporabi materialnih sredstev iz državnih rezerv za pomoč prizadetim ob potresu, finančnih sredstvih ter mednarodni pomoči, odloča Vlada RS, v nujnih primerih pa tudi poveljnik CZ RS.

7 UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1 Organi in njihove naloge

Vodenje sil za zaščito, reševanje in pomoč je urejeno z zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Po tem zakonu se varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami organizira in izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni.

Posamezni občinski organi imajo ob potresu predvsem naslednje naloge:

7.1.1 Župan:

- upravlja in vodi zaščito, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic;
- odloča o uporabi sredstev občinskega proračuna za pokrivanje stroškov zaščitnih in reševalnih akcij občinskih sil;
- s pomočjo občinske uprave oziroma pooblaščenih oseb vodi in organizira obveščanje javnosti ter skrbi za delovanje informacijskega centra;
- opravlja druge naloge s svoje pristojnosti.

7.1.2 Občinska uprava:

- zagotavlja administrativno in drugo podporo delu župana in Štaba CZ občine;
- zbira in obdeluje podatke o posledicah nesreče (število umrlih, poškodovanih, zasutih, število porušenih objektov itd.);
- pod vodstvom župana organizira ter izvaja naloge obveščanja javnosti in skrbi za delovanje informacijskega centra;
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D - 2	Načrt dejavnosti občine Dobje ob naravnih in drugih nesrečah
--------------	--

7.1.3 Poveljnik Civilne zaščite občine

- usmerja dejavnost za zaščito, reševanje in pomoč;
- predlaga in odreja zaščitne ukrepe;
- odloča o aktiviranju sil za zaščito, reševanje in pomoč;
- vodi občinske sile za zaščito reševanje in pomoč;
- določa vodjo intervencije;
- zahteva pomoč;
- nadzoruje izvajanje nalog - spremlja stanje za prizadetim območju;
- usmerja dejavnost za zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje na prizadetem območju;
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.4 Štab Civilne zaštite občine

Ob nesreči organizira naslednje delovne procese:

- operativno načrtovanje;
- organiziranje in izvajanje reševalnih intervencij iz občinske pristojnosti;
- zagotavlja informacijsko podporo;
- opravljanje administrativnih in finančnih zadev;
- opravljanje drugih nalog iz njegove pristojnosti.

Upravljanje in vodenje se praviloma izvaja iz sedeža občine (Dobje pri Planini 26, 3224 Dobje pri Planini – sejna soba), lahko pa tudi direktno na terenu.

7.1.5 Državni in drugi organi v občini:

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Center za socialno delo Šentjur

- sodeluje pri izvajanju evakuacije in poskrbi za izvajanje drugih zaščitnih ukrepov v domu ostarelih ter v drugih ustanovah iz svoje pristojnosti;
- sodeluje pri nastanitvi in oskrbi ogroženih skupin prebivalstva;
- ocenjuje posledice nesreče z vidika zdravstvenih okvar zaposlenih;
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti v skladu z zakonom o organizaciji in delovnem področju ministrstev.

Policijska postaja Šentjur

- varuje življenje ljudi, premoženja ter vzdržuje javni red na prizadetem območju;
- nadzira in ureja promet v skladu s stanjem prometne infrastrukture;
- omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč;
- organizira preventivno in represivno dejavnost v zvezi z kaznivimi dejanji v skladu z nastalimi razmerami;
- sodeluje pri identifikaciji žrtev;
- opravlja vse druge naloge iz svoje pristojnosti.

ZD Šentjur in ZP Planina

- organizira in izvaja medicinsko oskrbo na terenu in v zdravstvenih ustanovah,
- koordinira sile in sredstva zdravstva in posreduje pri zagotavljanju pomoči iz drugih regij ter
- izvaja druge ukrepe in naloge iz svoje pristojnosti.

Cestno podjetje

- izdelava načrt prometne ureditve na prizadetem območju ter vzpostavlja prometni režim s prometno signalizacijo v cestnem prometu glede na razmere ter prednosti;
- obvešča javnost ter prednostne uporabnike prometnih storitev o zaporah, omejitvah in drugih spremembah v cestnem prometu;
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Šola in vrtec

- poskrbijo za takojšnje izvajanje odrejenih zaščitnih ukrepov v vzgojno varstvenih in izobraževalnih ustanovah;
- uveljavijo navodila za nadaljevanje vzgojno-izobraževalnega dela in drugih aktivnosti na področju otroškega varstva, osnovnega šolstva in izobraževanja;
- izvajajo odrejene naloge pristojnega ministra o prenehanju pouka ali predčasnem zaključku šolskega leta;
- sodelujejo pri oskrbi šol z najnujnejšimi šolskimi potrebščinami;
- opravljajo druge naloge iz svoje pristojnosti v skladu z zakonom.

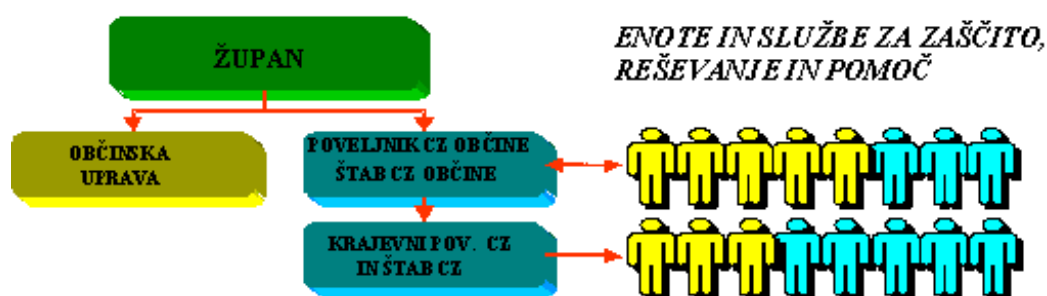
Veterinarska postaja Šentjur in Veterina Jagodič

- zbira podatke o kontaminiranih in poginulih živalih na celotnem prizadetem območju;
- nudi pomoč pri izvajanju ukrepov za zaščito živali, živil živalskega izvora, krmil in napajališč pred ionizirajočim sevanjem, ki jih je priporočilo pristojno ministrstvo;
- nudi prvo veterinarsko pomoč obolelim živalim;
- sodeluje pri odstranjevanju živalskih kadavrov;
- sodeluje pri izvajanju dekontaminacije,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.6 Nevladne organizacije

Rdeči križ Slovenije - območno združenje RK Šentjur, Slovenska Karitas, Gasilska zveza, kinologi, taborniki, skavti ter druge nevladne organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito, reševanja in pomoč izvajajo naloge iz svoje pristojnosti. Vključujejo se v skupne akcije zaščite, reševanja in pomoči na podlagi odločitve poveljnika CZ.

7.2 Operativno vodenje

Slika 7-1: Shema vodenja sistema zaščite in reševanja na ravni občine

Vir: lasten, 2018.

Dejavnost za zaščito, reševanje in pomoč na območju občine operativno vodi poveljnik CZ občine s pomočjo štaba CZ občine. Poveljnik CZ ZŠ spremlja stanje in izvajanje zaščite, reševanja in pomoči na prizadetem območju ter na zahtevo poveljnika CZ občine skladno s načeli postopnosti uporabe sil in sredstev organizira potrebno pomoč za ZRP.

Poveljnik CZ občine ob nesreči določi vodjo intervencije za izvajanje posameznega ukrepa zaščite in reševanje ali naloge. Vodja intervencije vodi in koordinira potek intervencije in je za svoje in delo enote odgovoren poveljniku CZ občine, kateremu redno poroča o poteku intervencije.

V primeru, da občina ne razpolaga z ustreznimi silami, poveljnik CZ občine, skladno z načelom postopnosti, zaprosi za pomoč v silah in sredstvih za zaščito, reševanje in pomoč poveljnika CZ ZŠ, ta pa glede na potrebe, poveljnika CZ RS. Štab CZ občine ob večji naravni ali drugi nesreči organizira svoje delo na sedežu Občine Dobje, Dobje pri Planini 26, 3224 Dobje pri Planini. Rezervna lokacija ni predvidena ker je objekt potresno varno grajen.

Logistično podporo silam za zaščito, reševanje in pomoč, ki obsega zagotavljanje zvez, opreme, materiala, prevoza, informacijske podpore, prehrane, zdravstvenega in drugega varstva, zagotavlja služba za podporo in strokovna služba občine.

7.3 Organizacija zvez

Pri prenosu podatkov in govornem komuniciranju se lahko skladno Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ter Zakonom o telekomunikacijah uporablja vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura, ki temelji na različnih medsebojno povezanih omrežjih. Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka s storitvami oziroma zvezami, kot so:

- **storitve:**
 - elektronska pošta;
- **zveze:**
 - radijske zveze (ZA-RE, ZA-RE DMR in ZA-RE PLUS, TETRA),
 - satelitske zveze za prenos podatkov mobilnih enot,
 - paketni radio za prenos podatkov in druge zveze, ki jih uporablja Zveza radioamaterjev Slovenije,
 - sistem javne stacionarne telefonije,
 - mobilna telefonija,
 - prenosne bazne postaje mobilne telefonije,
 - internet/svetovni splet,
 - elektronska pošta,
 - telefaks,
 - sistem zvez, ki jih uporablja SV.

Poveljnik CZ občine oziroma vodja intervencije zagotavlja ob naravni ali drugi nesreči operaterjem sistema javne stacionarne in mobilne telefonije dostope do komunikacijskih objektov, ki so na območjih nesreče (intervencije) v okvari, in sicer do odprave napak ter ponovnega začetka delovanja.

Gasilske enote se aktivirajo preko ReCO s pomočjo pozivnikov, sistema ASK ali z znakom sirene (splošni poziv). Po telefonu se aktivirajo posamezne osebe.

Sistem zvez ZA-RE

Pri neposrednem vodenju akcij zaščite, reševanja in pomoči se uporabljata sistem radijskih zvez zaščite in reševanja (ZA-RE) ter sistem osebnega klica. Sistem zvez ZA-RE se obvezno uporablja pri operativnem vodenju intervencij in pri drugih zaščitnih ter reševalnih akcijah. Telekomunikacijska središča tega sistema so v centrih za obveščanje, prek katerih se zagotavlja povezovanje uporabnikov v javne in zasebne telekomunikacijske sisteme ter med centri za obveščanje.

Uporaba mobilnih repetitorskih postaj ZA-RE

Mobilne repetitorske postaje se uporabljajo za nadomestilo izpadlih repetitorskih postaj radijske mreže sistema zvez ZA-RE ali za izboljšanje delovanja te mreže, če gre za lokacijo s slabšo pokritostjo z radijskim signalom ZA-RE ali za potrebe po dodatnem repetitorju zaradi povečanega radijskega prometa oziroma zahteve zaradi organizacije prometa radijskih zvez ZA-RE ob nesreči. Mobilni repetitor se nahaja na sedežu Izpostave URSZR Celje.

Na območju občine Dobje deluje naslednji repetitor:

Lokacija repetitorja	Alfanumerična oznaka	Numerična oznaka	Vrsta oddaje
Rudnica	04 – REG CE	04	SD

Podsistem osebnega klica

V sistemu zvez ZA-RE deluje tudi podsistem osebnega klica (pozivniki). Ta omogoča pošiljanje pisnih sporočil imetnikom sprejemnikov osebnega klica. Sporočila pošilja ReCO Celje. Oddajniško mrežo sestavlja 47 oddajnikov zgornje mreže in 69 digitalnih repetitorjev spodnje mreže. Če bi bilo nujno, bi bilo mogoče namestiti tudi mobilni digitalni repetitor.

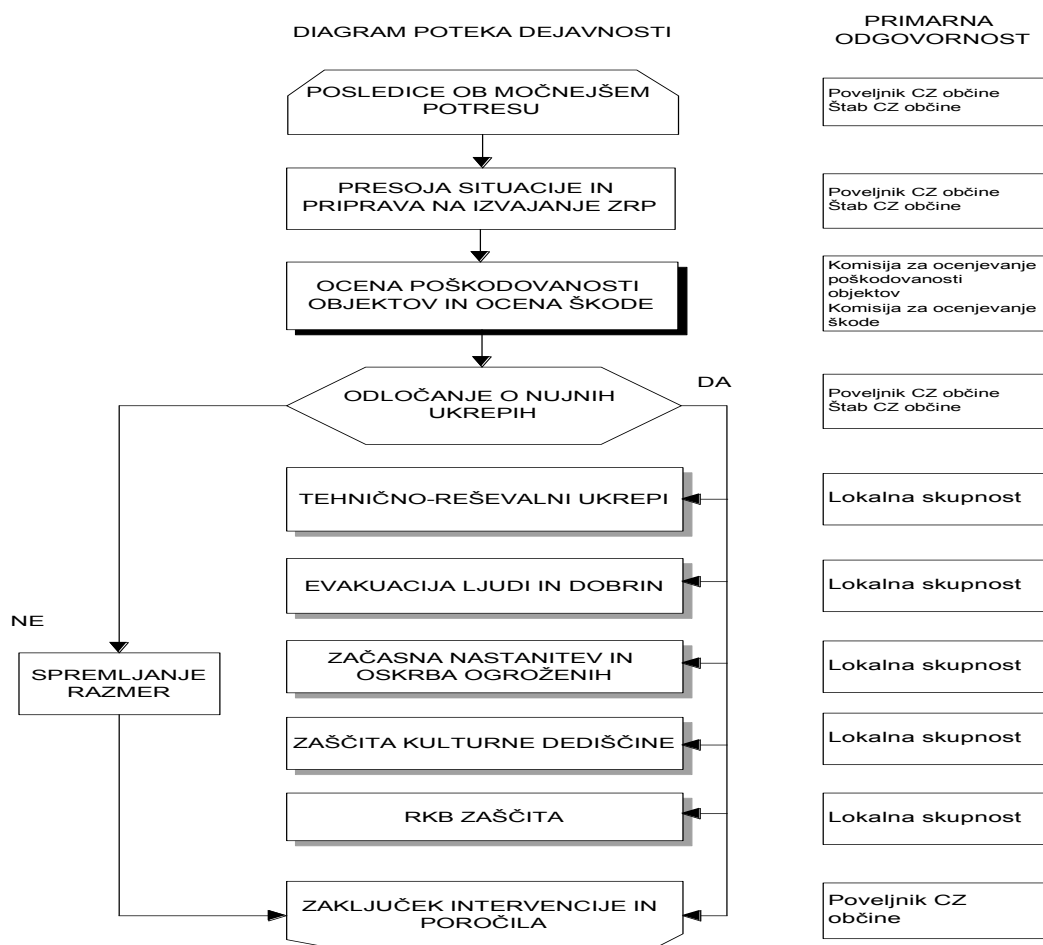
P - 19		Radijski imenik sistema zvez ZARE in ZARE+
	P-19/1	Navodilo za uporabo radijskih zvez

8 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1 Ukrepi zaščite in reševanja

Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči ob potresu obsegajo vse tiste ukrepe in dejavnosti, ki so potrebni za odpravljanje posledic nesreče, da se zagotovijo osnovni pogoji za življenje ter zagotovijo pogoji za trajno obnovo prizadetega območja. Dejavnosti za zagotovitev osnovnih življenjskih pogojev obsegajo zlasti oskrbo s pitno vodo, hrano, zdravili, električno energijo, ureditev nujnih prometnih povezav, komunalnih storitev, oskrbo živali in nujno zavarovanje kulturne dediščine. Izvajanje zaščitno-reševalnih ukrepov na ozemlju občine Dobje je v njeni pristojnosti. V kolikor Občina Dobje s svojimi silami in sredstvi ne zmore izvesti zaščitnih ukrepov zaprosi za pomoč regijo.

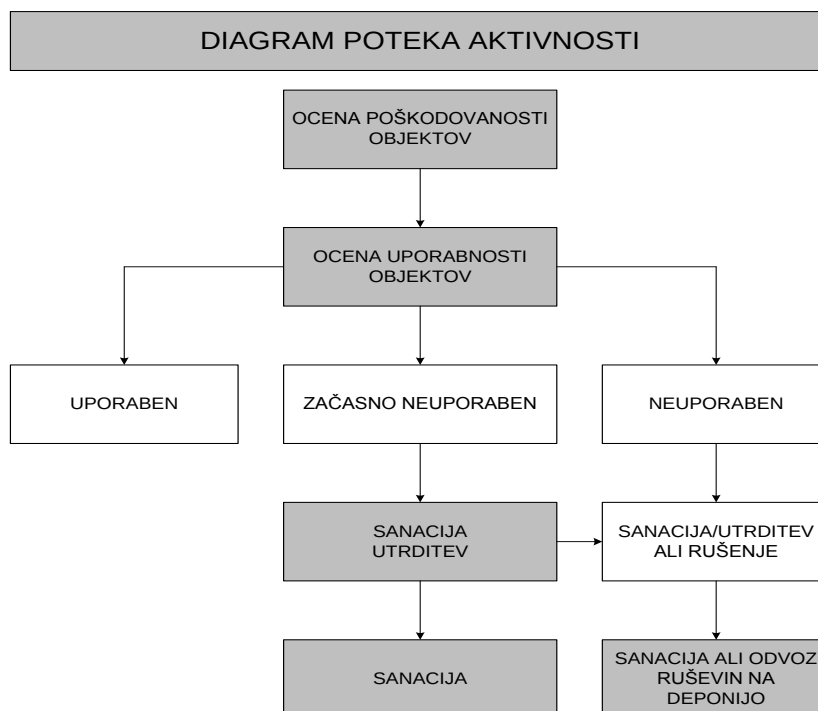
Poveljnik CZ občine oziroma vodje posameznih enot se na kraju samem odločijo, kateri ukrepi in naloge ZIR bodo potrebne za izvajanje v primeru potresa.

Slika 8-1: Izvajanje zaščitno-reševalnih ukrepov ob močnem in rušilnem potresu

Vir: lasten, 2018.

8.1.1 Urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi ob potresu

Slika 8-2: Diagram poteka aktivnosti

Vir: lasten, 2018.

Po potresu je pomembno, da se čim prej ugotovi, koliko je poškodovanih objektov (stavb in gradbeno-inženirskih objektov), ki jih je s preprostimi ukrepi mogoče hitro sanirati ali utrditi, koliko objektov je porušениh ali tako močno poškodovanih, da jih ni mogoče popraviti, ter koliko je prebivalcev, ki jim je treba zagotoviti začasno prebivališče.

Za učinkovito delovanje takoj po potresu sta posebnega pomena poznavanje potresne odpornosti in ranljivosti ter ugotavljanje poškodovanosti in uporabnosti tistih objektov, v katerih se načrtujejo dejavnosti civilne zaščite (gasilski domovi), reševalne in zdravstvene dejavnosti (objekti z ambulantami), ter vseh tistih rezervnih objektov, v katerih bi te dejavnosti lahko potekale zaradi povečanja potreb (šola, vrtec). Prav tako je treba ugotoviti stanje komunalne infrastrukture in takoj začeti popravilo električnih napeljav in transformatorjev, telefonskega omrežja, vodovodov in plinovodov, pa tudi energetskega objektov, ki so zaradi potresa nehali delovati. Ugotoviti je treba stanje prometnic ter očistiti ruševine z ulic, podpreti ali popraviti poškodovane mostove in urediti obvoze.

Zaradi učinkovitega ukrepanja po potresu je treba čim prej **pripraviti oceno poškodovanosti** in uporabnosti objektov. Na podlagi teh ocen se pridobijo podatki o potrebni količini šotorov, prikolic in montažnih hiš za začasno nastanitev prebivalstva. Na podlagi ugotovitev je treba čim prej **narediti načrt**:

- nujnih rušenj in odstranitvev objektov ali delov objektov, ki grozijo s poružitvijo, in odstranitvev razrahljanih ruševin,

- določitve in ureditve lokacij za postavitev začasnih prebivališč,
- odvoza ruševin,
- zmanjšanja ali odstranitve težkih obtežb,
- začasnega odranja in podpiranja objektov,
- vodoravnega opiranja,
- vgrajevanja vezi, podpornih zidov, polnilnih elementov in zunanjih podpornih elementov.

P - 2	Podatki o odgovornih osebah za CZ in PV
P - 15	Podatki o odgovornih osebah v občini, ki se jih obvešča o nesreči
P - 33	Občinska komisija za ocenjevanje škode ob naravnih ali drugih nesrečah
P - 6	Pregled osebne in skupne opreme in sredstev pripadnikov občine za ZRP

Izdelava končne ocene poškodovanosti in uporabnosti zgradb je v pristojnosti strokovno usposobljenih ekip, katere zagotovi regija oziroma Uprava za zaščito in reševanje RS – izpostava Celje. Pri oceni sodeluje tudi občinska komisija za ocenjevanje škode ob naravnih ali drugih nesrečah.

Prva ocena poškodovanosti in uporabnosti objektov naj bi bila izdelana že v nekaj dneh po potresu, odvisno od obsega posledic. Njen namen je zagotoviti kar najhitrejšo oceno potrebne pomoči ter opozoriti prebivalce na nevarnosti, ki jih predstavljajo poškodovane zgradbe. Zgradbe se na podlagi pregleda, ki ga opravijo omenjene strokovne ekipe, razvrstijo na:

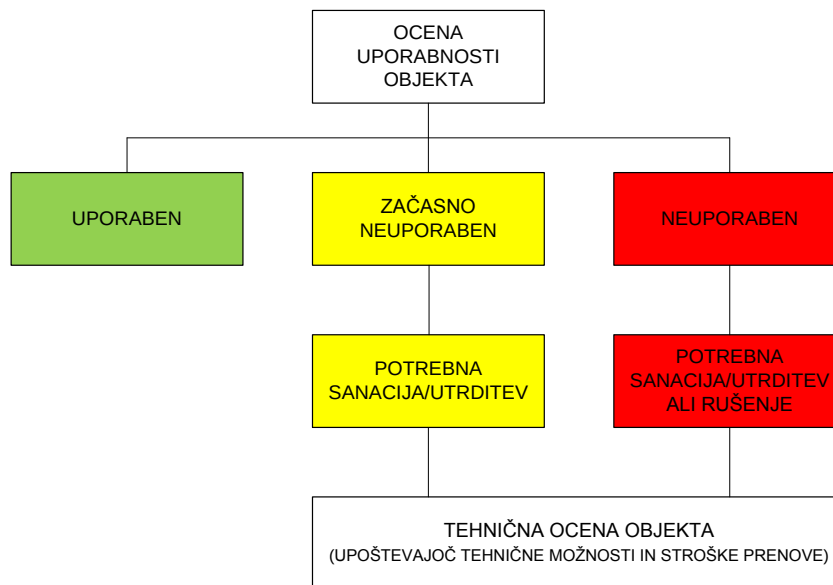
Preglednica 8.1: Klasifikacija uporabnosti objektov

Barva	Klasifikacija	Opis stanja
	uporaben objekt,	Objekt je, razen na območjih, ki so zaradi lokalnih nevarnosti posebej označena kot nevarna, varen za uporabo.
	začasno neuporaben objekt,	Objekt, ki ga je potres tako poškodoval, da bi ga utegnil močnejši naknadni popotresni sunek uničiti. Stavbe ni dovoljeno uporabljati, dokler se s tako imenovano tehnično oceno ne izdela dokončne ocene stanja. Vstop je dovoljen le na lastno odgovornost in samo za časovno omejeno obdobje.
	neuporaben objekt,	Objekt je zelo hudo poškodovan, obstaja nevarnost delne ali popolne porušitve. Takoj je treba zagotoviti varnostne ukrepe. Vstop brez posebnega pooblastila je strogo prepovedan. Oznaka ne pomeni obveznega rušenja.

Vir: Načrt ZiR ob potresu v Zahodno Štajerski, 2015, str. 37-38.

Pri izdelavi ocene uporabnosti objekta imajo prednost stavbe, katerih delovanje je pomembno za ZRP. To so predvsem zdravstveni domovi, gasilski domovi, komunikacijski centri, občinska stavba, policijska postaja idr.

Pristop k izdelavi ocene uporabnosti stavbe temelji na vnaprej pripravljenem in delno predizpolnjenem vprašalniku. Vsi pristopi temeljijo na vizualnem pregledu, poškodovanost in uporabnost stavb pa se ocenjujeta komisijsko, uporablja se enofazni pristop k ocenjevanju uporabnosti stavb po potresu.

Slika 8-3: Enofazni pristop k ocenjevanju uporabnosti stavb po potresu

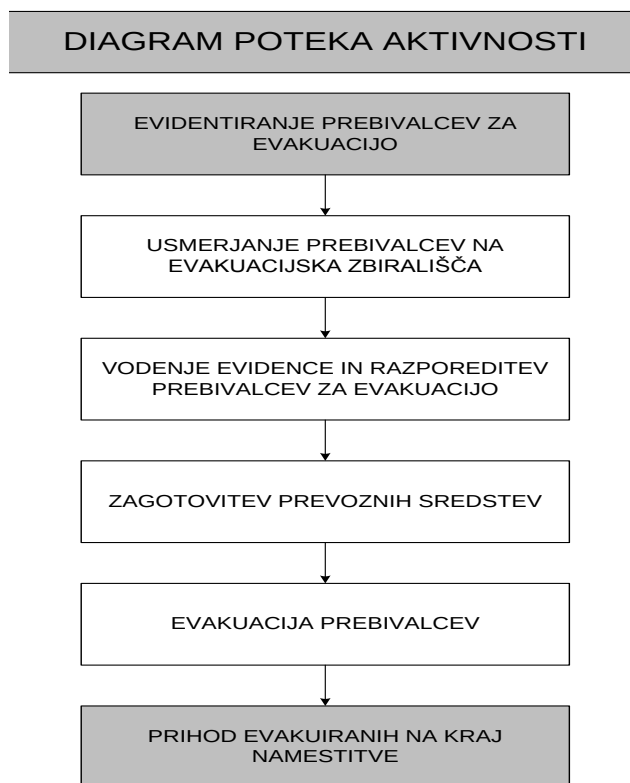
Vir: Načrt ZiR ob potresu v Zahodno Štajerski, 2015, str. 37.

Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi se uveljavljajo pri načrtovanju in urejanju prostora ter naselij in pri graditvi objektov z namenom, da se preprečijo oziroma zmanjšajo škodljivi vplivi potresa ter da se omogoči ZRP. Med te ukrepe spadajo tudi:

- določitev in ureditev lokacij za postavitev začasnih prebivališč,
- določitev in ureditev lokacij odlagališč za začasno odlaganje ruševin in drugih materialov,
- zagotovitev površin za pokop večjega števila umrlih ljudi in poginulih živali,
- določitev odlagališč posebnih odpadkov,
- določitev in ureditev lokacij oziroma objektov za zbiranje in začasno skladiščenje nevarnih snovi iz gospodinjstev, industrije in drugih dejavnosti, vzpostavitev komunikacij in določitev obhodnih poti.

Na potresnem območju, kjer so nastale tudi poškodbe infrastrukture, skrbijo za odpravo posledic in zagotavljanja normalnega delovanja pristojna podjetja in organizacije. Za odpravljanje poškodb in normalnega delovanja elektro omrežja skrbi Elektro Celje, za javni vodovod in občinsko javno infrastrukturo JKP Šentjur, za plinovod zemeljskega plina Slovenski plinovodi, za pomembnejše ceste pa Cestno podjetje Celje. Ukrepe za normalizacijo razmer izvajajo v skladu s svojimi načrti delovanja ob naravnih in drugih nesrečah.

8.1.2 Evakuacija

Slika 8-4: Diagram poteka evakuacije

Vir: Načrt ZiR ob potresu v Zahodno Štajerski, 2015, str. 39.

Evakuacijo ogroženega prebivalstva organizira Občina Dobje, odredi jo župan (v nujnih primerih tudi poveljnik CZ občine), izvaja pa jo štab CZ občine v sodelovanju s prostovoljnimi gasilskimi društvi in drugimi organizacijami ter podjetji, s katerimi ima občina Dobje sklenjeno pogodbo za opravljanje del.

Prebivalci se ob potresu praviloma ne evakuirajo z območja, ki ga je prizadel potres. Če je le mogoče, je potrebno urediti nastanitvene zmogljivosti čim bližje njihovih domov. V kolikor ni mogoče vseh prebivalcev namestiti na lokacije, predvidene za zasilna bivališča, se del prebivalcev evakuira v sosednje, neprizadete občine ali regije. Iz prizadetega območja evakuiramo le posebne skupine prebivalcev (starejše ljudi, bolnike, otroke, ki so ostali brez staršev, ter druge ljudi, ki niso sposobni sami skrbeti zase).

Na prizadem območju je potrebno poskrbeti tudi za nastanitvene zmogljivosti (hleve) in preskrbo za živino, načeloma čim bližje domov lastnikov.

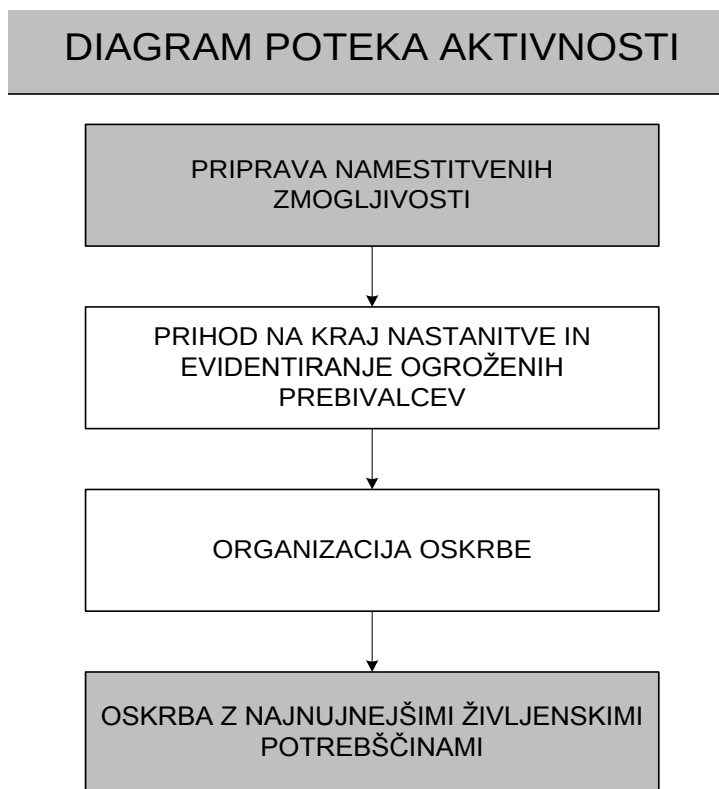
P - 20		Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P - 21		Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitev zasilnih prebivališč

P – 23		Pregled lokacij, načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
---------------	--	--

8.1.3 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Sprejem in oskrba ogroženih ter prizadetih prebivalcev obsega:

- urejanje sprejemališč za evakuirane prebivalce,
- urejanje začasnih prebivališč (če je le mogoče prebivalce namestimo v zidane objekte oziroma v bivalnike, v nujnih primerih pa v šotore),
- nastanitev prebivalstva (v šolo, kulturni dom in druge objekte ...),
- oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami ter
- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči

Slika 8-5: Diagram poteka aktivnosti pri pripravi namestitvenih zmogljivosti

Vir: Načrt ZiR ob potresu v Zahodno Štajerski, 2015, str. 40.

Oskrba evakuiranih prebivalcev je v pristojnosti Občine Dobje. Izvajajo jo občinske enote Civilne zaščite s podporo gasilskih enot. V pomoč so jim humanitarne organizacije – Območno združenje RK Šentjur, Slovenska Karitas, v skladu s svojimi zmožnostmi pa pomaga tudi Center za socialno delo Šentjur.

Evakuirani prebivalci se zberejo na lokacijah, ki so namenjene za sprejemanje evakuiranih prebivalcev. Zadolžene osebe za sprejem (ki jih ob nesreči določi poveljnik CZ občine) naredijo

popis oseb, ki se evakuirajo in določijo mesto nastanitve za posameznega prizadetega občana. Prizadete se namesti v začasna bivališča (obstoječi primerni objekti), če teh kapacitet ni dovolj se uredijo namestitve v bivalnikih ali v šotorih. Prehrana za prizadete prebivalce se uredi v razpoložljivih kapacitetah gostinskih obratov in šolski kuhinji ter deli v začasnem naselju. V začasno naselje gasilsko društvo občine dovaža z gasilskimi cisternami (po potrebi) pitno in sanitarno vodo.

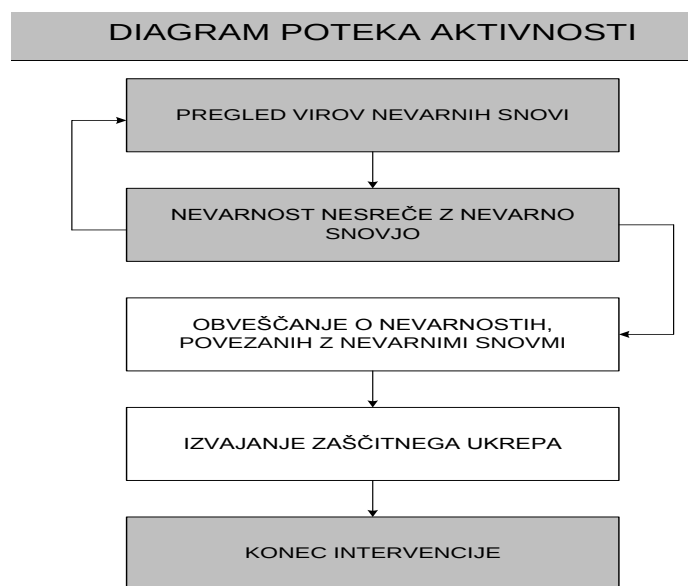
V kolikor kapacitete v občini Dobje ne zadoščajo za nastanitev in oskrbo vseh prizadetih prebivalcev, se občina poveže s sosednjimi občinami oziroma za pomoč zaprosi štab CZ za Zahodno Štajersko.

Pri oskrbi ogroženega prebivalstva sodelujejo tudi humanitarne organizacije (Rdeči križ, Karitas). Preko humanitarnih organizacij se zagotavlja tudi denarna pomoč, za kar se objavi tekoči račun, na katerega se ta denarna sredstva zbirajo.

P - 11		Pregled gasilske enote s podatki o poveljniku in namestniku poveljnika in pregled okoliških gasilskih enot s podatki o poveljniku in namestniku poveljnika
P - 15		Podatki o odgovornih osebah v občini , ki se jih obvešča o nesreči
P - 22		Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
D - 3		Navodila za ravnanje ob naravnih in drugih nesrečah
	D – 3/9	Navodilo – kako ravnamo pred, med in po potresu
	D – 3/15	Navodilo kako zagotoviti prvo psihološko pomoč
	D – 3/16	Navodilo kako zagotoviti varno pitno vodo
	D – 3/17	Navodilo nujna zaloga hrane

8.1.4 Radiološka, kemijska in biološka zaščita

Zaradi posledic potresa lahko pride do hudih poškodb na napravah in objektih, kjer se proizvajajo, uporabljajo, hranijo oziroma prevažajo nevarne snovi. Pride lahko do nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolje, zato je na prizadetem območju potrebno poostri nadzor nad nevarnimi snovmi in ravnanjem z njimi.

Slika 8-6: Diagram poteka aktivnosti pri pregledu virov nevarnih snovi

Vir: Načrt ZiR ob potresu v Zahodno Štajerski, 2015, str. 42.

RKB zaščita obsega:

- evidentiranje virov tveganja zaradi nevarnih snovi,
- izvidovanje nevarnih snovi v okolju (detekcija, identifikacija, dozimetrija, preprostejše analize),
- ugotavljanje in označevanje meja kontaminiranih območij,
- ugotavljanje prenehanja radiološke in kemijske nevarnosti,
- jemanje vzorcev za analize in preiskave,
- usmerjanje, usklajevanje in izvajanje zaščitnega ukrepa,
- dekontaminacija ljudi in opreme,
- zbiranje in odstranjevanje nevarnih snovi.

RKB zaščito organizirajo in pri izvajanju zaščitnega ukrepa sodelujejo gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki v svojem delovnem procesu uporabljajo, proizvajajo, prevažajo ali skladiščijo nevarne snovi, ter občine (skupaj z gasilskimi enotami širšega pomena), na območju katerih je sedež naštetih družb. Še posebej je zaradi velikih količin (uporaba v prometu in gospodinjstvih) treba izvajati nadzor nad iztekanjem nafte in naftnih derivatov.

Po potresu je treba organizirati tudi zbiranje ter odstranjevanje različnih kemikalij, ki se uporabljajo v industriji, kmetijstvu in po gospodinjstvih.

Na območju občine Dobje ni podjetij, ki bi predstavljali večje vire tveganja nesreč.

V kolikor bi prišlo do nesreče z nevarno snovjo, je za intervencije ob morebitnih nesrečah na potresnem območju pristojno PGD Dobje. V koliko se rabi dodatna pomoč v silah in sredstvih se aktivira še PGE Celje. ReCO o nesreči obvešča PGD Dobje ter po potrebi PGE Celje.

Za zbiranje in odstranjevanje raznih kemikalij, ki se nahajajo na območjih, ki jih je prizadel potres, se lahko uporabijo tudi posebne posode za zbiranje nevarnih snovi, ki se nahajajo v Cinkarni Celje.

Poveljnik CZ občine lahko odredi izvzem ter organizira prevoz posebnih posod (v primeru, da tega ne zmore zagotoviti PGD Dobje in PGE Celje). Ob pojavu večje onesnaženosti z nevarnimi snovmi, ko občina nima ustreznih strokovnih ekip, Poveljnik CZ občine zaprosi Poveljnika CZ za ZŠ za pomoč.

8.1.5 Zaščita kulturne dediščine

Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje škodljivih vplivov naravnih in drugih nesreč na kulturno dediščino. Izvajajo jih strokovnjaki s področja kulturne dediščine, strokovne službe za varstvo kulturne dediščine, po potrebi pa se vključijo tudi enote, službe ter druge sile za zaščito, reševanje in pomoč – prostovoljna gasilska društva in enote CZ občine Dobje.

Slika 8-7: Diagram poteka aktivnosti pri pregledu stanja kulturne dediščine

Vir: Načrt ZiR ob potresu v Zahodno Štajerski, 2015, str. 44.

Objekte kulturne dediščine je potrebno čim prej zavarovati tudi pred vremenskimi vplivi, premično pa premestiti v ustrezne objekte, kjer se lahko izvajajo tudi najnujnejša konservatorska dela.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi register nepremične kulturne dediščine, ki je osrednja zbirka podatkov o tej dediščini na območju Republike Slovenije. Dostopen je na spletni strani <http://rkd.situla.org>. Pregled območij, objektov in predmetov kulturne dediščine je tudi del prilog in dodatkov k načrtom ZiR.

8.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči

8.2.1 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

Slika 8-8: Diagram poteka aktivnosti pri prijavi poškodbe, nesreče ali bolezni

Vir: Načrt ZiR ob potresu v Zahodno Štajerski, 2015, str. 45.

V okviru prve pomoči ob potresu intenzitete VI EMS ali višje stopnje se izvajajo le najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanje zdravja ljudi na prizadetem območju. Namen dajanja prve pomoči je, da poškodovani lahko čim prej in v kar najboljšem stanju pride do strokovne medicinske pomoči oziroma zdravljenja.

Naloge, ki jih izvajajo ekipe prve pomoči, obsegajo:

- prva pomoč poškodovanim in obolelim,
- pomoč pri triaži,
- pomoč pri dekontaminaciji poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri prevozu lažje poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri negi poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri izvajanju higiensko-epidemioloških ukrepov.

Na območju občine Dobje te naloge izvajajo ekipe nujne medicinske pomoči ZD Šentjur (nujno zdravstveno oskrbo poškodovanim prebivalcem nudi Zdravstvena postaja Planina v skladu z načrtom zdravstva za postopanje ob naravnih in drugih nesrečah). Pomoč predvsem pri transportu poškodovanih in nudenju prve laične pomoči nudijo ekipe prve pomoči CZ v okviru RK Slovenije – območno združenje Šentjur.

Ekipa prve pomoči pri RK Slovenije – območno združenje Šentjur in pri PGD se aktivirajo, kadar zaradi velikega števila poškodovanih v rušilnem potresu pomoč rednih zdravstvenih služb ni zadostna. Sodelujejo pri nudenju prve pomoči in evakuaciji poškodovanih z mesta nesreče.

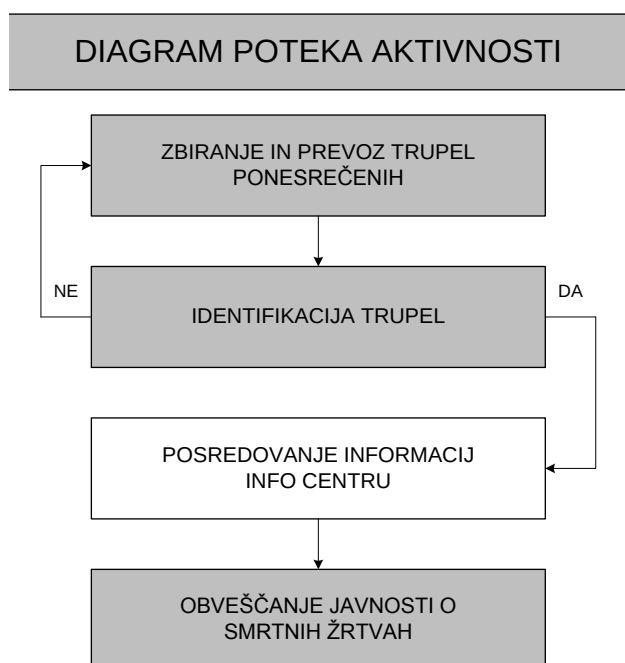
V okviru nujne medicinske pomoči ob rušilnem potresu se izvajajo le najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanje zdravja ljudi na prizadetem območju. To so:

- nujna (laična) pomoč, ki jo daje ekipa prve pomoči Civilne zaščite občine Dobje,
- nujna zdravstvena pomoč, ki jo daje medicinsko osebje Zdravstvene postaje Planina in Reševalne postaje JZ ZD Šentjur bodisi na terenu ali pa v zdravstvenih ustanovah,
- nujna specialistična zdravstvena pomoč, ki jo zagotavlja splošna bolnišnica Celje,
- izvajanje higienskih in protiepidemičnih ukrepov, ki jih izvajajo različne službe pod nadzorstvom zdravstvenega inšpektorata in pristojnega zavoda za zdravstveno varstvo,
- oskrba z zdravili, sanitetnim materialom in opremo ter
- identifikacija mrtvih.

Delovanje zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah je urejeno s predpisi Ministrstva za zdravje o delu zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah.

P - 38	Navodilo – dajanje prve pomoči
---------------	--------------------------------

8.2.2 Identifikacija mrtvih

Slika 8-9: Diagram poteka aktivnosti pri zbiranju in prevozu trupel ponesrečenih

Vir: Načrt ZiR ob potresu v Zahodno Štajerski, 2015, str. 47.

Enote, ki rešujejo ljudi iz ruševin, naletijo tudi na mrtve. Te rešujejo enako kot žive. Če je le najmanjše upanje, da je poškodovanec živ, se mora takoj začeti z oživljanjem. Smrt mora v takih primerih obvezno ugotoviti in potrditi pooblaščen zdravnik. Če je le mogoče, je treba že na kraju, kjer so mrtvega našli, ugotoviti njegovo identiteto. Identifikacijo mrtvih opravljajo redne službe (zdravstvene, policijske, pogrebne).

8.2.3 Psihološka pomoč

Za rušilni potres sta značilni nenadnost in silovitost. Preživeli ob rušilnem potresu praviloma doživijo hud stres in potrebujejo tudi psihološko pomoč. Psihološko pomoč ob potresu preživelim nudijo različni strokovnjaki (psihologi, terapevti, duhovniki).

Strokovnjake za psihološko pomoč prizadetemu prebivalstvu (psihologa, terapevta, socialne delavce itd.) zagotavlja Center za socialno delo Šentjur.

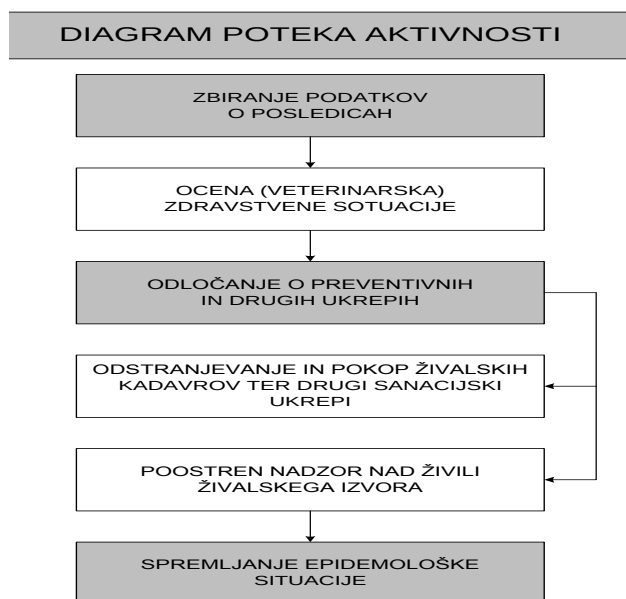
Po potrebi dodatno psihološko pomoč in duhovno podporo prizadetemu prebivalstvu nudijo duhovniki župnij Dobje, Kalobje in Planina.

D – 3/15	Navodilo, kako zagotoviti prvo psihološko pomoč
-----------------	---

8.2.4 Prva veterinarska pomoč

Prva veterinarska pomoč ob potresu obsega:

- zbiranje podatkov o poškodovanih in poginulih živalih na prizadetem območju,
- veterinarsko oceno zdravstvene situacije,
- nujno veterinarsko pomoč poškodovanim in obolelim živalim (nujna veterinarska pomoč je poseg, s katerim se odpravi neposredna nevarnost za življenje živali),
- zakol poškodovanih živali,
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel ter druge sanacijske ukrepe,
- poostren nadzor nad živili živalskega izvora in varnostjo živil rastlinskega izvora,
- sodelovanje pri dekontaminaciji živine,
- izvajanje drugih higienskih in protiepidemijskih ukrepov,
- spremljanje epidemiološke situacije.

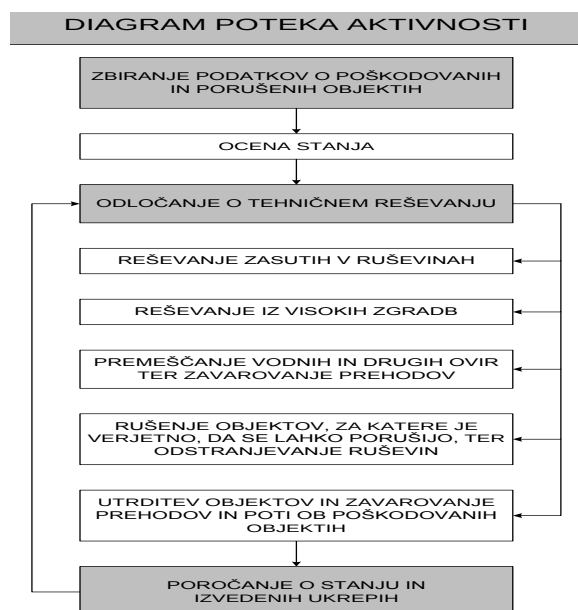
Slika 8-10: Diagram poteka aktivnosti pri zbiranju podatkov o posledicah

Vir: Načrt ZiR ob potresu v Zahodno Štajerski, 2015, str. 48.

Naloge prve veterinarske pomoči izvajajo veterinarji oziroma Veterinarska postaja Šentjur in Veterina Jagodič (v skladu z načrtom VURS za postopanje ob naravnih in drugih nesrečah) in v sodelovanju z gasilskimi organizacijami ter kmeti in drugimi, ki so vešči tega dela..

P - 29	Pregled veterinarskih organizacij
---------------	-----------------------------------

8.2.5 Reševanje iz ruševin

Slika 8-11: Diagram poteka aktivnosti pri zbiranju podatkov o poškodovanih objekti

Vir: Načrt ZiR ob potresu v Zahodno Štajerski, 2015, str. 49.

Ljudje, ki so zasuti v ruševinah, so najpogosteje telesno poškodovani ali potrebujejo psihološko pomoč. Poškodbe so lahko hude in brez hitre pomoči jim mnogi kmalu podležejo. Izkušnje iz potresov pa kažejo, da tudi tisti, ki niso ranjeni, vzdržijo v ruševinah razmeroma kratek čas – dva do tri dni in le v redkih primerih dlje. Prav zato je reševanje iz ruševin pomembna in neodložljiva naloga, ki jo je treba začeti kar najhitreje.

Reševanje iz ruševin mora potekati neprekinjeno, podnevi in ponoči, dokler niso rešeni vsi zasuti. Zato mora štab CZ, ki vodi reševalna dela, primerno organizirati delo reševalnih ekip.

Naloge opravljajo:

- Prostovoljna gasilska enota v občini Dobje;
- Podjetja, ki imajo z Občino Dobje sklenjeno pogodbo o izvajanju del.

Tehnično reševanje obsega:

- iskanje zasutih ljudi v ruševinah z geofoni in drugimi tehničnimi sredstvi oziroma s psi za iskanje v ruševinah,
- reševanje ljudi in premoženja iz ogroženih in poškodovanih objektov, ruševin ter izpod zemeljskih plazov,
- odstranjevanje ovir na cestah, urejanje zasilnih poti in prehodov ter pomoč pri popravilu komunalne infrastrukture,
- premoščanje vodnih in drugih ovir,
- rušenje in odstranjevanje objektov, ki jim grozi, da se porušijo,
- utrjevanje (odranje in podpiranje) poškodovanih objektov,
- zavarovanje prehodov in poti ob poškodovanih objektih ter odstranjevanje ruševin,
- sodelovanje pri sanaciji posledic nesreč z nevarnimi snovmi v naravnem okolju,
- sodelovanje pri graditvi sanitarno-higienskih objektov,
- urejanje lokacij za začasno nastanitev ogroženih prebivalcev,
- reševanje na vodi in iz vode.

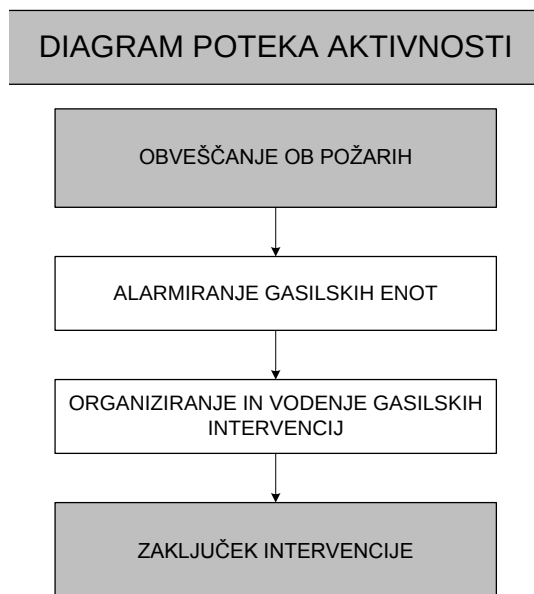
Reševanje zasutih se izvaja ročno. Poveljnik CZ za Zahodno Štajersko po posvetovanju z štabom, ustreznimi organi in službami, ugotovi, da ni več preživelih v ruševinah, odloči, da se preide na odstranjevanje ruševin z gradbeno mehanizacijo.

Če razpoložljive sile in sredstva občine Dobje ne zadostujejo za uspešno in učinkovito reševanje iz ruševin, občina zaprosi za pomoč sosednje občine, regijo in državo.

P - 3		Pregled občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč
P - 6		Pregled osebne in skupne opreme in sredstev pripadnikov občine za ZRP
P - 11		Pregled gasilske enote s podatki o poveljniku in namestniku poveljnika in pregled okoliških gasilskih enot s podatki o poveljniku in namestniku poveljnika
P - 12		Pregled gasilskih enot širšega pomena s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

P - 24		Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
---------------	--	---

8.2.6 Gašenje in reševanje ob požarih

Slika 8-12: Diagram poteka aktivnosti pri obveščanju ob požarih

Vir: Načrt ZiR ob potresu v Zahodno Štajerski, 2015, str. 51.

Gašenje in reševanje ob požarih ter eksplozijah obsega:

- preprečevanje nastanka požarov,
- preprečevanje nastanka eksplozij plina in drugih eksplozivnih snovi,
- gašenje požarov ter
- reševanje ob požarih in eksplozijah.

Naloge izvaja prostovoljno gasilsko društvo v občini. Gasilska enota kot splošno reševalna služba sodeluje tudi pri izvajanju drugih nalog zaščite in reševanja, še posebej pri reševanju iz visokih zgradb, reševanju ob prometnih nesrečah, pri izvajanju nalog zaščite in reševanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi ter pri oskrbi s pitno in sanitarno vodo.

P - 34		Podatki o gasilski enoti
---------------	--	--------------------------

8.2.7 Iskanje pogrešanih oseb

Štab CZ mora kar najhitreje organizirati izvidovanje prizadetega predela in naselja. Do ugotovitve, kje so pod ruševinami ljudje, je mogoče priti na več načinov: s poizvedovanjem pri preživelih prebivalcih porušene in sosednjih stavb ali pri sorodnikih zasutih, s klicanjem in

prisluškovanjem, s pregledom posameznih ruševin, z uporabo geofonov ali s posebej za to dresiranimi reševalnimi psi Kinološke zveze.

Občina Dobje ima s Kinološkim društvom reševalnih psov Celje sklenjeno pogodbo o iskanju pogrešanih oseb izpod ruševin v primeru potresa.

Za iskanje pogrešanih oseb ob potresu OZ Rdečega križa organizirajo enotno poizvedovalno službo.

8.2.8 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

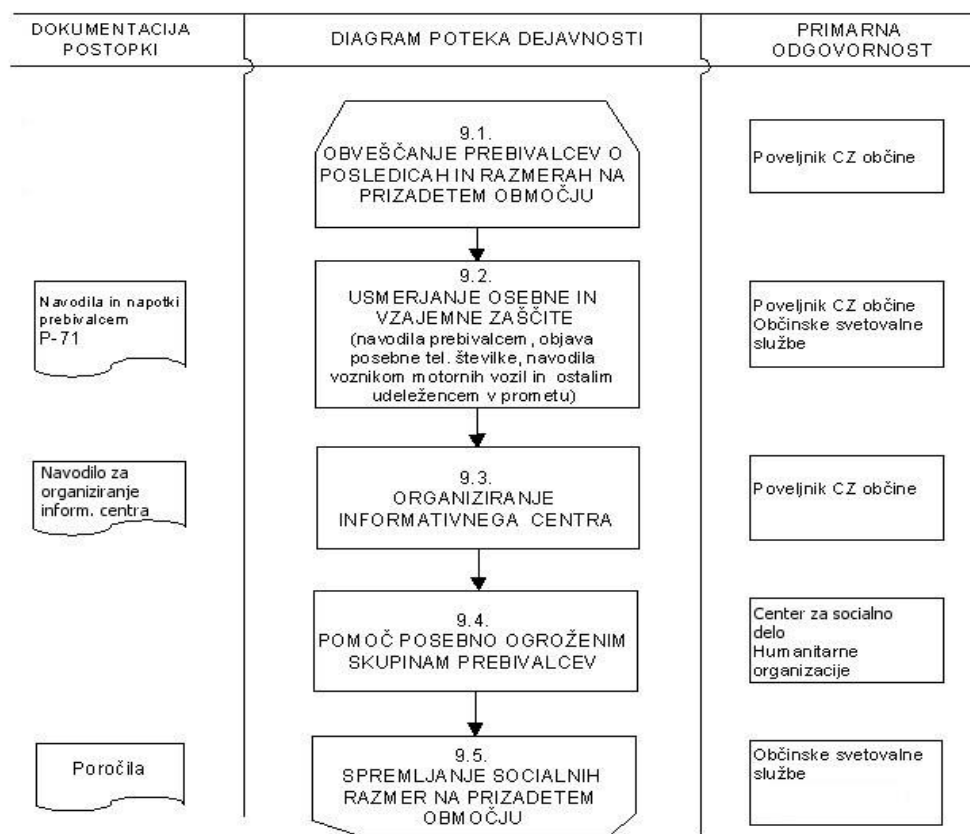
Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob potresu obsega:

- nujno zdravstveno oskrbo ljudi in živali,
- nastanitev in oskrbo ogroženih prebivalcev s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami,
- zagotavljanje razmer za osebno higieno,
- zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture,
- oskrbo z električno energijo,
- zagotavljanje nujnih prometnih povezav,
- zagotavljanje nujnih telekomunikacijskih zvez,
- zagotavljanje in zaščito nujne živinske krme.

Čimprej je potrebno vzpostaviti delovanje infrastrukturnih objektov in naprav. Za izvajanje nalog na področju zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe in druge organizacije s področja infrastrukture, naloge pa usmerja poveljnik CZ občine. Pri zagotavljanju osnovnih pogojev za življenje se v izvajanje nalog aktivno vključujejo tudi prebivalci v svoji delovni in bivalni sredini ter izvajajo naloge po usmeritvah poveljnika CZ občine.

D - 11		Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
---------------	--	---

9 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Slika 9-1: Diagram poteka dejavnosti pri obveščanju prebivalcev o posledicah in razmerah na prizadetem območju

Vir: Načrt ZiR ob potresu v Zahodno Štajerski, 2015, str. 51.

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse ukrepe prebivalcev za preprečevanje in ublažitev posledic potresa za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega imetja. Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite je zadolžena Občina Dobje. V dejavnost se vključujejo tudi humanitarne organizacije in prostovoljci.

Občina je dolžna, da so prebivalci opremljeni s potrebno osebno in skupno zaščitno opremo. Da so seznanjeni kje se nahajajo gasilna sredstva, gasilni aparati, hidranti, javljalniki požara, kje so izhodi v sili. Prebivalci se morajo ob potresu samoiniciativno umakniti iz objektov na prosto tako, da ne bodo ogroženi, posledice nesreče je potrebno javiti na ReCO telefon 112. O posledicah potresa morajo obvestiti svoje najbližje in sosedo. Skušajo naj rešiti svojo živino in imetje. Občani so dolžni spoštovati navodila, ki jih daje občina za ravnanje pred potresi. V ta namen občina ustanovi informacijski center, kateri po potresu organizira in izvaja dejavnost informiranja občanov in s tem prispeva k normalizaciji razmer na prizadetem območju. Občina lahko organizira tudi ustrezno svetovalno službo, ki jo praviloma opravljajo prostovoljci, zlasti psihologi, sociologi, socialni delavci, zdravstveni delavci, strokovnjaki s področja zaščite in reševanja ter drugi.

Občani so dolžni, da se seznaniijo z vsebino načrta pred potresi. Občina je dolžna, da občane seznani z vsebino načrta za potrese. Z vsebino načrta ZIR ob potresu Občina prebivalce seznani skozi enomesečni postopek javne obravnave načrtov ZIR. Na občinski spletni strani in oglasni deski Občine Dobje. Po končanem postopku sprejemanja načrtov ZiR Občina Dobje na enak način objavi tudi javno predstavitev načrtov ZiR.

	D – 3/9	Navodilo – kako ravnamo pred, med in po potresu
P - 2		Podatki o odgovornih osebah za CZ in PV
P - 15		Podatki o odgovornih osebah v občini, ki se jih obvešča o nesreči
P - 24		Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju

10 OCENJEVANJE ŠKODE

Ocenjevanje škode ob potresu zajema ocenjevanje poškodovanosti objektov in ocenjevanje škode, ki se praviloma opravljata skupaj. Ker je ugotavljanje poškodovanosti in z njo povezane uporabnosti gradbenih objektov podlaga za večino dejavnosti za vzpostavitev normalnega življenja na prizadetem območju, mora biti opravljeno v najkrajšem možnem času.

Poškodovane objekte je potrebni čimprej evidentirati, oceniti njihovo uporabnost in škodo. Za evidentiranje poškodovanih objektov je zadolžena občinska komisija, ki sprejema vloge o poškodovanih objektih ter evidentira nastalo škodo. Podatke ji sporočajo lastniki in uporabniki objektov na telefonsko številko, ki jo za ta namen objavi občina. Poveljnik CZ občine sestavi poročilo o poškodovanih objektih in drugi škodi ter poroča županu in ReCO Celje. Načeloma in v okvirih možnosti se ocenitev uporabnosti objektov in ocenitev škode opravi sočasno.

Ocenitev uporabnosti objektov za varno bivanje opravi regijska komisija, ki stopnjo poškodovanosti objektov primerno označi. Pri tem delu ji pomagajo tudi strokovnjaki gradbene stroke iz občine. Občinska komisija za oceno škode ob naravnih in drugih nesrečah sama ne zmore opraviti ocenitve škode, zato bo potrebna pomoč državnih komisij. Pregled objektov glede njihove varne uporabnosti in ocenitev škode se operativno evidentira na ustrezni karti občine.

Komisije za ocenjevanje škode po potresu najprej pripravijo grobo oceno škode, ki je podlaga za odločanje o pomoči občini pri zagotavljanju osnovnih pogojev za delo ter pripravo sanacijskih programov. Državna in regijska komisija za oceno škode nato popišejo oziroma ocenijo škodo zaradi potresa na podlagi predpisane metodologije za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah. Pri tem delu jim pomagajo pristojni občinski in državni organi.

Za čimprejšnje izplačilo zavarovalnih premij oškodovancem so zavarovalnice dolžne čimprej po potresu napotiti cenilce na območje, ki ga je prizadel potres in oceniti nastalo škodo na objektih, ki so zavarovani.

Organizacijo ocenjevanja bo v sodelovanju z občino prevzela izpostava URSZR Celje v svojih prostorih. Občina bo v sodelovanju z izpostavo URSZR Celje sproti obveščala prebivalce na prizadetem območju o poteku ocenjevanja uporabnosti poškodovanih objektov in škode ter jim dajala napotke v zvezi s tem. V sodelovanju s prizadeto občino bo Izpostava skrbela za evidenco objektov, ki jih je treba oceniti, zagotovila spremstvo domačinov, če bo potrebno, zagotovila strokovno pomoč ocenjevalcem in tudi nadzor nad njihovim delom, vodila evidenco opravljenega dela ocenjevalcev, zbirala dokumentacijo o ocenjevanju in pripravila regijski zbirnik ocenjene škode, ki ga bo obravnavala regijska komisija za ocenjevanje škode in ga posredovala državnimi komisiji.

P - 33		Občinska komisija za ocenjevanje škode ob naravnih ali drugih nesrečah
---------------	--	--

11 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

11.1 Pomen pojmov

Akcelerograf je instrument za meritve potresnih pospeškov. Princip delovanja akceleroografa je podoben principu delovanja seizmografa. Za razliko od seizmografov, ki so stalno vključeni, se akceleroграфи aktivirajo pri pospeških določene velikosti in nehajo delovati, ko pospeški padejo pod določeno mejo.

Epicenter (nadžarišče potresa) je območje na površju Zemlje, ki leži navpično nad žariščem potresa (hipocentrom) in je zato tudi najbližje žarišču. V epicentru ponavadi nastane najmočnejši in najbolj uničujoč sunek, z oddaljevanjem od epicentra pa intenziteta potresa slabi.

Hipocenter (žarišče potresa) je področje znotraj Zemlje, od koder izhajajo potresni valovi. Opisan je z geografskimi koordinatami in s podatkom o globini.

Intenziteta (Io) je mera za učinke potresa, ki je odvisna od njegove energije, epicenterske razdalje in geoloških razmer. To je najpomembnejši podatek za prebivalce, saj z njo ugotavljamo učinke potresa na ljudi, predmete, zgradbe in naravo. Intenziteto merimo v stopnjah različnih intenzitetnih lestvic, ki so brezdimenzionalne veličine (MCS, MSK, EMS). Je subjektivna opisna mera, ki fizikalno ni definirana, in je ponavadi največja v nadžarišču potresa (epicentru), z oddaljevanjem od nadžarišča pa postopoma slabi. Potres z večjo magnitudo ponavadi povzroči tudi večjo škodo na površini Zemlje. Vendar pa vplivajo na intenziteto potresa še mnogi drugi dejavniki: oddaljenost od epicentra, globina žarišča, gostota naseljenosti, kvaliteta gradnje in lokalna geološka zgradba idr.

Intenzitetna (makroseizmična, potresna) lestvica je celoštevilaska, opisna lestvica in nima prave fizikalne podlage. Z intenzitetno lestvico skušamo ovrednotiti vpliv potresa na objekte visoke in nizke gradnje, predmete, človeka in spremembe v naravi. Trenutno v svetu uporabljajo naslednje potresne lestvice:

- Mercalli-Cancani-Sieberg lestvico (MCS), ima 12 stopenj,
- Modificirano Mercallijevo lestvico (MM), ima 12 stopenj,
- Medvedev-Sponheuer-Karnikovo potresno lestvico (MSK), ima 12 stopenj,
- Evropsko potresno lestvico (EMS), ima 12 stopenj in
- Japonsko potresno lestvico (JMA), ima 7 stopenj.

Med prvimi štirimi potresnimi lestvicami (MCS, MM, MSK, EMS) so razlike, kar zadeva učinke nasploh, neznatne, JMA pa se precej razlikuje glede učinkov potresa od drugih potresnih lestvic. V Sloveniji je v skladu s Pravilnikom o tehničnih normativih za graditev objektov visoke gradnje na seizmičnih območjih uradno še vedno veljavna MSK potresna lestvica,

dejansko pa se v zadnjih letih še najbolj uporablja EMS, ki je pravzaprav izpopolnjena verzija MSK potresne lestvice.

Magnituda (M) je instrumentalno določena številka mera jakosti potresa ali sproščene energije v žarišču potresa (hipocentru). Za določanje jakosti potresa seizmologi uporabljajo amplitudo nihanja tal, registrirano na določenem tipskem seizmografu v razdalji 100 km od epicentra. Magnituda nima določene zgornje vrednosti, vendar le izjemoma preseže vrednost 9. Največja doslej izmerjena magnituda je dosegla vrednost 9,5 pri potresu v Čilu leta 1960, v slovenski potresni zgodovini pa je največja ocenjena magnituda 6,8 pri potresu na Idrijskem leta 1511.

Nevarnost je (naravna ali druga ustrezna) danost za katerikoli neugoden pojav, ki je povezan z možno nesrečo in lahko povzroči neugodne učinke.

Ogroženost so možne družbene in ekonomske posledice bodočih nesreč.

Potres opredelimo kot seizmično valovanje tal, ki nastane ob nenadni sprostitvi nakopičenih tektonskih napetosti v Zemljini skorji ali zgornjem delu zemeljskega plašča. Medtem ko litosferske plošče trkajo med seboj in ob tem spreminjajo obliko, nastajajo ogromni pritiski. Občasno se energija teh pritiskov sprosti in rezultat te sprostitve je nenadni silovit potres.

Prelom je površina ob dveh istovrstnih ali različnih kamninah, vzdolž katerega je prišlo do premikov vzdolž prelomne ploskve.

Richterjeva lestvica (magnitudna lestvica) je zasnovana logaritmčno in omogoča klasifikacijo potresov po razredih sproščene seizmične energije v žarišču potresa. Za razliko od intenzitetnih lestvic je fizikalno definirana in ni zgolj celoštevilka. Richterjeva lestvica nima določene zgornje vrednosti, so pa opredelitve magnitude takšne, da le izjemoma preseže vrednost 9. Potresov, ki se na tej lestvici uvrstijo do 3. stopnje, ponavadi skoraj ne opazimo. Potresi v 4. stopnji so že nekoliko močnejši in se običajno občutijo v krogu 30 kilometrov, potresi 5. stopnje že povzročajo predvsem gmotno škodo, potresi 6., 7. in 8. stopnje pa že imajo veliko rušilno moč.

Seizmograf je instrument, ki beleži nihanje tal. Zapise seizmografov uporabljamo za določitev magnitude potresa in lokacije epicentra ter za razne seizmološke študije. Seizmologija je veda o potresih in z njimi povezanih pojavih. Tesno je povezana s fiziko Zemljine notranjosti, tektonofiziko, tektoniko in geologijo ter je del geofizike, ki sodi v sklop naravoslovnih znanosti.

Škoda obsega ekonomske izgube, ocenjene po nesreči.

11.2 Razlaga okrajšav

ARSO	-	Agencija Republike Slovenije za okolje
CORS	-	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	-	Civilna zaščita
CZ RS	-	Civilna zaščita Republike Slovenije
CZ ZŠ	-	Civilna zaščita Zahodno Štajersko
EMS	-	Evropska potresna lestvica
Io	-	intenziteta potresa
M	-	magnituda potresa
OKP	-	Obrtno komunalno podjetje
PGD	-	Prostovoljno gasilsko društvo
ReCO	-	Regijski center za obveščanje
RKB	-	radiološko-kemično-biološko
RS	-	Republika Slovenija
Ur. l. RS	-	Uradni list Republike Slovenije
URSZR	-	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
VOC	-	Varstvo in obnova cest
ZARE	-	radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZIR	-	zaščita in reševanje
ZRP	-	zaščita, reševanje in pomoč
ZŠ	-	Zahodna Štajerska

12 VIRI IN LITERATURA

1. Regijski načrt ZIR ob potresu verzija 3.0 za območje Zahodno Štajerske regije, številka 8421-9/2015-8
2. ARSO. Pridobljeno s:
http://www.arso.gov.si/potresi/potresna%20nevarnost/intenzitete_potresov.html.
3. Državni načrt zaščite in reševanja ob potresu, verzija 3.0, številka 84200-1/2014/9, z dne 20.2.2014

13 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

13.1 Priloge

SKUPNA PRILOGA	POSEBNA PRILOGA	VSEBINA - PODATKI
P - 1		Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P - 2		Podatki o odgovornih osebah za CZ in PV
P - 3		Pregled občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč
P - 4		Podatki o občinskih organih, službah in enotah CZ
P - 6		Pregled osebne in skupne opreme in sredstev pripadnikov občine za ZRP
P - 7		Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnost pomembno za ZRP
P - 11		Pregled gasilske enote s podatki o poveljniku in namestniku poveljnika in pregled okoliških gasilskih enot s podatki o poveljniku in namestniku poveljnika
P - 12		Pregled gasilskih enot širšega pomena s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P - 15		Podatki o odgovornih osebah v občini, ki se jih obvešča o nesreči
P - 18		Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje Zaščitnih ukrepov
P - 19		Radijski imenik sistema zvez ZARE in ZARE+
	P-19/1	Navodilo za uporabo radijskih zvez
P - 20		Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P - 21		Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P - 22		Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P - 23		Pregled lokacij, načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P - 24		Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P - 25		Pregled človekoljubnih organizacij
P - 26		Pregled centrov za socialno delo
P - 27		Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P - 28		Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P - 29		Pregled veterinarskih organizacij
P - 31		Pregled kulturne dediščine
P - 33		Občinska komisija za ocenjevanje škode ob naravnih ali drugih nesrečah
P - 34		Podatki o gasilskih enotah
P - 35		Pregled lokacij siren in oseb s telefoni za vklop siren
P - 36		Znaki za alarmiranje ob nevarnosti naravnih in drugih nesreč
P - 37		Telefonska številka, na kateri lahko občani dobijo informacijo o nesreči
P - 38		Navodilo – dajanje prve pomoči

	P – 40/10	Evidenčni list o vzdrževanju načrta ZiR ob potresu
P - 42		Ekipe prve pomoči OZRK Šentjur

13.2 Dodatek

SKUPNI DODATEK	POSEBNI DODATEK	VSEBINA - PODATKI
D - 2		Načrt dejavnosti občine Dobje ob naravnih in drugih nesrečah
D - 3		Navodila za ravnanje ob naravnih in drugih nesrečah
	D – 3/9	Navodilo – kako ravnamo pred, med in po potresu
	D – 3/15	Navodilo kako zagotoviti prvo psihološko pomoč
	D – 3/16	Navodilo kako zagotoviti varno pitno vodo
	D – 3/17	Navodilo nujna zaloga hrane
	D – 3/18	Navodilo za ravnanje z infektivnimi trupli
D - 4		Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskega centra
D - 5		Načrt obveščanja in aktiviranja gasilskih enot
D - 10		Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D - 11		Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP